

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เอกสารประกอบการพิจารณา

บันทึกความเข้าใจ

ระหว่างรัฐบาลแห่งสมาชิกรัฐสภาแห่งชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน)
และรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนเกี่ยวกับความร่วมมือด้านทรัพยากรพลังงาน

อ.พ. ๑๒/๒๕๕๒ การประชุมร่วมกันของรัฐสภา สมัยสามัญนิติบัญญัติ

จัดทำโดย กลุ่มงานบริการวิชาการ สำนักวิชาการ
โทร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๐-๒

เรียกดูเอกสารได้ที่

www.parliament.go.th/library

บันทึกความเข้าใจ

ระหว่างรัฐบาลแห่งสมาชิกรัฐประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน)
และรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนเกี่ยวกับความร่วมมือด้านทรัพยากรพลังงาน

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณา (อ.พ.) นี้ จัดทำขึ้นในเวลาจำกัด เพื่อให้ทันสมัย ประโยชน์ในการพิจารณาบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลแห่งสมาชิกสมาคมประชาชาติ แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) และรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนเกี่ยวกับ ความร่วมมือด้านทรัพย์สินทางปัญญา โดยรวบรวมข้อมูล สถิติ ข้อเท็จจริง บทความ ข่าว จากสื่อต่าง ๆ และ/หรือสรุปผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นแก่สมาชิก รัฐสภาและผู้สนใจทั่วไป หากมีข้อผิดพลาดประการใดขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

อนึ่ง เอกสารประกอบการพิจารณานี้ กลุ่มงานบริการวิชาการ ๑,๒,๓ สำนัก วิชาการ เป็นผู้จัดทำ และเผยแพร่ทาง www.parliament.go.th/library ผู้ใดนำข้อความหรือ ส่วนหนึ่ง ส่วนใดในเอกสารนี้ ไปลงพิมพ์ในเอกสารอื่น โปรดอ้างอิงที่มากำกับไว้ด้วย

ต้องการรายละเอียดเพิ่มเติม โปรดติดต่อกลุ่มงานบริการวิชาการ สำนักวิชาการ หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๐ – ๗๒ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๘ และ ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๙

กลุ่มงานบริการวิชาการ

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

เอกสารประกอบการพิจารณา

Digital Object
National Assembly Library

สารบัญ

	หน้า
๑. สารสำคัญของบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนและ รัฐบาลแห่งสมาชิกรัฐสภาประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) เกี่ยวกับ ความร่วมมือด้านทรัพย์สินทางปัญญา (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	๑
๒. ความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า	๒
๓. ภาควิชาความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาของไทย	๑๕
๔. ความสัมพันธ์ไทย - จีน ด้านทรัพย์สินทางปัญญา	๑๗
๕. การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน	๑๘
๖. ข้อมูลการค้าไทย - จีน	๒๗
๗. บทความและข่าวจากสื่อมวลชน	
- ทรัพย์สินทางปัญญาในจีนจุดอ่อนอยู่ที่ผู้ประกอบการไทย	๓๑
- “การปกป้องทรัพย์สินทางปัญญา” ยุทธศาสตร์การขยายธุรกิจจีนในต่างประเทศ	๓๔

ผู้รับผิดชอบ

นางวิจิตรา วัชรภรณ์

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

นางสาวเขาวนิจ สุนนันทน์

ผู้อำนวยการกลุ่มงานบริการวิชาการ ๒

ผู้จัดทำและรับผิดชอบ

นายนพพล น้อยชัย

นิติกร ๗ ว.

นายอดิวิชญ์ แสงสุวรรณ

วิทยากร ๖

นางสาวอัจฉรา ขุมเหล็ก

เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๕

นางสาวสุนันท์ เจสละ

เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๓

นางสาวอรุณัฐ ธรรมเพชร

เจ้าหน้าที่ธุรการ ๖

นางสาวนภาพร ญาณศิริ

เจ้าหน้าที่ธุรการ ๖

พฤษภาคม ๒๕๕๒

สาระสำคัญของบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนและรัฐบาลแห่งสมาชิกรัฐสภาแห่งชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) เกี่ยวกับความร่วมมือ ด้านทรัพย์สินทางปัญญา
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ในปี ๒๕๔๘ อาเซียนและสาธารณรัฐประชาชนจีนเห็นชอบร่วมกันให้มีการจัดทำความร่วมมือด้านทรัพย์สินทางปัญญาระหว่างอาเซียนกับสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งในเชิงพาณิชย์ร่วมกัน และส่งเสริมความร่วมมือในการพัฒนาระบบทรัพย์สินทางปัญญาระหว่างอาเซียนและสาธารณรัฐประชาชนจีนในอนาคตในรูปแบบของบันทึกความเข้าใจ (Memorandum of Understanding) ซึ่งทั้งสองฝ่ายได้แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและปรับถ้อยคำในร่างบันทึกความเข้าใจหลายครั้งจนกระทั่งสามารถหาข้อสรุปเป็นร่างสุดท้ายได้ในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๑ และกระทรวงพาณิชย์ได้นำร่างบันทึกความเข้าใจดังกล่าวขึ้นประกาศบนเว็บไซต์ของกรมทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นแล้วตั้งแต่วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๑

สาระสำคัญของบันทึกความเข้าใจ

สาระสำคัญของบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนและรัฐบาลแห่งสมาชิกรัฐสภาแห่งชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) เกี่ยวกับความร่วมมือด้านทรัพย์สินทางปัญญา ครอบคลุมความร่วมมือด้านทรัพย์สินทางปัญญา เช่น การจัดตั้งกลไกการประชุมของหัวหน้าหน่วยงานด้านทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศสมาชิก การประสานประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา การแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์เกี่ยวกับการตรวจสอบคำขอและการจัดเก็บฐานข้อมูล รวมทั้งการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นระหว่างกันในประเด็นทรัพย์สินทางปัญญาที่สำคัญที่อยู่ในความสนใจของประชาคมโลก โดยทั้งสองฝ่ายตั้งเป้าหมายให้รัฐมนตรีเศรษฐกิจลงนามบันทึกความเข้าใจดังกล่าวในช่วงระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียน ในเดือนธันวาคม ๒๕๕๑

ร่างบันทึกความเข้าใจดังกล่าวมีสาระสำคัญที่เป็นประโยชน์ต่อไทยเพราะความร่วมมือด้านทรัพย์สินทางปัญญาระหว่างอาเซียนและจีนจะช่วยเสริมสร้างความเข้าใจและความแข็งแกร่งของระบบทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศผู้เข้าร่วม เช่น การแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ด้านทรัพย์สินทางปัญญา ความร่วมมือในการพัฒนาจัดเก็บฐานข้อมูลด้านทรัพย์สินทางปัญญาในระบบอัตโนมัติการประสานประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาและการจัดตั้งกลไกการประชุมหารือระหว่างหัวหน้าสำนักงานทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศผู้เข้าร่วม เป็นต้น

ความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า*

Digital Object
National Assembly Library

ประเด็นสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า (TRIPS) ถูกหยิบยกขึ้นมาเจรจาบนเวทีองค์การการค้าโลกอย่างเป็นทางการเป็นครั้งแรกในการเจรจาการค้าพหุภาคีรอบอุรุกวัย และผลลัพธ์หรือความตกลงที่ได้จากการเจรจานี้ได้รับการบรรจุไว้ในภาคผนวก 1 ซี ของกรมสารสุดท้ายของการเจรจาการค้าพหุภาคีรอบดังกล่าว ความตกลงฉบับนี้นับเป็นกรอบพื้นฐานสำคัญของการเจรจาในทุกประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง TRIPS ในกาลต่อมา

บทความนี้มุ่งสรุปสาระสำคัญของเรื่อง มาตรฐานเกี่ยวกับการมีไว้ ขอบเขต และการใช้สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา และประเด็นการบังคับใช้สิทธิ ซึ่งถูกบัญญัติไว้ในภาคที่ 2 และ 3 ของความตกลงดังกล่าวตามลำดับ ทั้งนี้ทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวข้องมีทั้งสิ้น 8 ประเภท กล่าวคือ

1. ลิขสิทธิ์ และสิทธิที่เกี่ยวข้อง
2. เครื่องหมายการค้า
3. สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์
4. การออกแบบอุตสาหกรรม
5. สิทธิบัตร
6. การออกแบบวงจรรวม
7. การคุ้มครองข้อสนเทศที่ไม่เปิดเผย
8. การควบคุมแนวปฏิบัติที่เป็นปฏิปักษ์ต่อการแข่งขันในการอนุญาตให้ใช้สิทธิตามสัญญา

มาตรฐานเกี่ยวกับการมีไว้ ขอบเขต และการใช้สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

ประเด็นลิขสิทธิ์ และสิทธิที่เกี่ยวข้อง

- ปฏิบัติตามอนุสัญญากรุงเบอร์น (ค.ศ. 1971) และภาคผนวกแนบท้าย ทั้งนี้ได้กำหนดข้อยกเว้นไว้ว่า สมาชิกไม่มีสิทธิหรือข้อผูกพันภายใต้ความตกลงนี้ในเรื่องที่เกี่ยวกับสิทธิที่ให้

* ที่มา : สิทธิพล วิบูลยธนากุล. เข้าถึงได้จาก <http://www.thailandwto.org/Doc/Res/ResRule/Trips.pdf>

ภายใต้ข้อ 6 ทวิของอนุสัญญาหรือเกี่ยวกับสิทธิที่เกิดจากอนุสัญญานั้น ตลอดจนการคุ้มครอง ลิขสิทธิ์นี้ครอบคลุมจำเพาะเรื่องการแสดงออก แต่ไม่รวมถึงความคิด กรรมวิธี วิธีปฏิบัติ หรือ แนวคิดทางคณิตศาสตร์

- ในส่วนของโปรแกรมคอมพิวเตอร์และการรวบรวมข้อมูลนั้น ข้อตกลงกำหนดไว้ว่า โปรแกรมคอมพิวเตอร์ไม่ว่าจะเป็นภาษาต้นกำเนิดหรือภาษาวัตถุ จะได้รับความคุ้มครองในฐานะงานวรรณกรรม ภายใต้อนุสัญญากรุงเบอร์ลิน (ค.ศ. 1971) นอกจากนี้การรวบรวมข้อมูลทุกประเภท หากเป็นการสร้างสรรค์ทางปัญญาแล้ว จักได้รับความคุ้มครองเช่นกัน
- ประเด็นสิทธิการเช่า ในส่วนของโปรแกรมคอมพิวเตอร์และงานภาพยนตร์นั้น ข้อตกลงระบุว่า สมาชิกจักให้สิทธิ์แก่ผู้สร้างสรรค์และผู้สืบสิทธิ์ของผู้สร้างสรรค์ในการอนุญาตว่าจะให้มีการเช่าในเชิงพาณิชย์หรือไม่ หากแต่พันธกรณีนี้ไม่ใช้กับโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ในกรณีที่ตัวโปรแกรมมิใช่เป็นวัตถุที่เป็นสาระสำคัญแห่งการเช่า
- ประเด็นอายุการคุ้มครอง นอกเหนือจากงานภาพถ่ายหรืองานศิลปะประยุคต์ เมื่อใดที่คำนวณอายุการคุ้มครองบนพื้นฐานอื่นนอกเหนือจากชีวิตของบุคคลธรรมดา อายุของการคุ้มครองดังกล่าวจักไม่น้อยกว่า 50 ปีนับจากวันสิ้นสุดของปีปฏิทินของการจัดพิมพ์ที่ได้รับอนุญาต หรือหากไม่มีการจัดพิมพ์โดยได้รับอนุญาตภายใน 50 ปีจากการสร้างงานนั้น ก็ให้นับ 50 ปีจากวันสิ้นสุดของปีปฏิทินปีที่สร้างงานนั้น
- ประเด็นการคุ้มครองนักแสดง ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง (การบันทึกเสียง) และองค์การแพร่เสียงแพร่ภาพ

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบันทึกการแสดง นักแสดงสามารถห้ามการกระทำดังต่อไปนี้ได้ การบันทึกการแสดงโดยไม่ได้รับอนุญาต การบันทึกการแสดงที่ตนยังไม่ได้บันทึก รวมถึงการแพร่เสียงแพร่ภาพโดยวิธีไร้สายและการเผยแพร่การแสดงของตนสู่สาธารณชนโดยมิได้รับอนุญาต ในขณะที่ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงมีสิทธิ์อนุญาตหรือห้ามการกระทำทั้งทางตรงและทางอ้อม นอกจากนี้องค์การแพร่เสียงแพร่ภาพมีสิทธิ์ห้ามการกระทำดังต่อไปนี้ การบันทึก การทำซ้ำ การแพร่เสียงแพร่ภาพซ้ำโดยวิธีไร้สาย และการเผยแพร่ทางโทรทัศนสู่สาธารณชน ทั้งนี้หากสมาชิกมิได้ให้สิทธิ์ดังกล่าวแก่องค์การแพร่เสียงแพร่ภาพ สิทธิเหล่านั้นก็จักเป็นของเจ้าของ ลิขสิทธิ์ ในประเด็นการคุ้มครองนั้น นักแสดงและผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียงมีอายุการคุ้มครอง 50 ปี นับจากวันสิ้นสุดปีปฏิทินซึ่งได้มีการบันทึกการแสดงหรือมีการแสดง อย่างไรก็ตาม อายุการคุ้มครองเหล่านี้จะคงอยู่อย่างน้อยที่สุด 20 ปีนับจากวันสิ้นสุดปีปฏิทินที่มีการแพร่เสียงแพร่ภาพ

ประเด็นเครื่องหมายการค้า

- ปฏิบัติตามบทบัญญัติของอนุสัญญากรุงปารีส (ค.ศ. 1967)
- การจดทะเบียนครั้งแรกและการต่ออายุการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าในแต่ละครั้งมีอายุไม่น้อยกว่า 7 ปี และการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้านั้นสามารถต่ออายุได้ตลอดไป
- หากการใช้เครื่องหมายการค้าเป็นเงื่อนไขในการคงไว้ซึ่งการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า การจดทะเบียนอาจถูกยกเลิกได้ก็ต่อเมื่อไม่มีการใช้เครื่องหมายการค้าเป็นเวลาติดต่อกันอย่างน้อยที่สุด 3 ปี เว้นแต่เจ้าของเครื่องหมายการค้าสามารถแสดงเหตุผลอันควรว่ามีอุปสรรคต่อการใช้เครื่องหมายการค้านั้นจริง เช่น ไม่สามารถใช้เครื่องหมายการค้านั้นได้อันเนื่องมาจากมาตรการจำกัดการนำเข้าของรัฐบาล
- การใช้เครื่องหมายการค้าโดยบุคคลอื่นที่มีใช้เจ้าของเครื่องหมายการค้า หากแต่อยู่ภายใต้การควบคุมของเจ้าของเครื่องหมายการค้า สามารถยอมรับได้ว่าเป็นการใช้เครื่องหมายการค้าเพื่อมุ่งคงไว้ซึ่งทะเบียนเครื่องหมายการค้านั้น
- สมาชิกสามารถกำหนดเงื่อนไขในการอนุญาตให้ใช้สิทธิและการโอนสิทธิในเครื่องหมายการค้าได้ นอกจากนี้เจ้าของเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนมีสิทธิที่จะโอนสิทธิในเครื่องหมายการค้าไปด้วยกันกับการโอนธุรกิจที่ใช้เครื่องหมายการค้านั้นกำกับอยู่หรือไม่ก็ได้

ประเด็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

- สมาชิกจะต้องปฏิเสธหรือเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าซึ่งมีหรือประกอบด้วยสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่เกี่ยวกับสินค้าที่มีได้มีแหล่งกำเนิดในดินแดนตามที่ระบุไว้ ตลอดจนหากการใช้สิ่งบ่งชี้ดังกล่าวในเครื่องหมายการค้าเป็นไปในลักษณะที่ทำให้สาธารณชนหลงผิดเกี่ยวกับสถานที่อันแท้จริงของแหล่งกำเนิด
- ในประเด็นการคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในไวน์และสุรา สมาชิกแต่ละรายกำหนดวิธีทางกฎหมายเพื่อป้องกันมิให้มีการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่แสดงไวน์และสุรา อันมิได้มีแหล่งกำเนิดจริงตามที่ระบุไว้ในสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ นอกจากนี้

สมาชิกจะต้องปฏิเสธหรือเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าสำหรับโดเมนและตราที่มีหรือประกอบด้วยสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่มีได้มีแหล่งกำเนิดจริงตามที่แสดงไว้

- สมาชิกอาจกำหนดว่า เครื่องหมายการค้าใดที่ใช้แล้วก่อให้เกิดผลเสียต่อสิ่งบ่งชี้ที่ได้รับการคุ้มครอง จักต้องยื่นขอจดทะเบียนการค้าภายใน 5 ปี

ประเด็นแบบอุตสาหกรรม

- เจ้าของแบบอุตสาหกรรมที่ได้รับการคุ้มครองมีสิทธิที่จะป้องกันมิให้บุคคลอื่นทำ ขาย หรือนำเข้าสิ่งของซึ่งมีหรือประกอบเป็นแบบซึ่งลอกเลียน อย่างไรก็ตาม อาจมีข้อยกเว้นได้ หากการยกเว้นเหล่านั้นไม่ขัดแย้งต่อการแสวงหาประโยชน์ของแบบอุตสาหกรรมที่ได้รับการคุ้มครอง และไม่ทำให้เสื่อมเสียต่อผลประโยชน์อันชอบธรรมของเจ้าของแบบที่ได้รับการคุ้มครอง ทั้งนี้โดยคำนึงถึงผลประโยชน์อันชอบธรรมของบุคคลที่สามด้วย
- ระยะเวลาการคุ้มครองแบบอุตสาหกรรมเหล่านี้มีกำหนดอย่างน้อยที่สุด 10 ปี

ประเด็นสิทธิบัตร

- การให้มีสิทธิบัตรตลอดจนสิทธิในสิทธิบัตรสำหรับสิ่งประดิษฐ์ใด ๆ จะต้องให้โดยไม่มีทางเลือกปฏิบัติ ทั้งในเรื่องสถานที่ของสิ่งประดิษฐ์ สาขาของเทคโนโลยี และแหล่งที่มาของผลิตภัณฑ์ (เช่น นำเข้ามาจากต่างประเทศหรือผลิตในประเทศ)
- สมาชิกสามารถไม่ให้สิทธิบัตรในสิ่งประดิษฐ์ได้ ภายใต้เหตุผลดังต่อไปนี้
  1. เพื่อป้องกันมิให้มีการแสวงหาประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ภายในดินแดนของตน
  2. เพื่อความจำเป็นในการรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน
  3. เพื่อคุ้มครองชีวิตหรือสุขภาพของมนุษย์ สัตว์ หรือพืช
  4. เพื่อหลีกเลี่ยงความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อสิ่งแวดล้อม
 ทั้งนี้มีเงื่อนไขว่าการไม่ให้สิทธิบัตรดังกล่าว ต้องมิใช่ด้วยเหตุผลเพียงว่า เนื่องจากกฎหมายของตนระบุว่าห้ามแสวงหาประโยชน์
- สมาชิกสามารถมิให้สิทธิบัตรได้ ในเรื่องดังต่อไปนี้
  1. วิธีการวินิจฉัย อายุรกรรม และศัลยกรรมสำหรับการรักษามนุษย์หรือสัตว์
  2. พืชและสัตว์นอกเหนือจากจุลชีพ และกรรมวิธีทางชีววิทยาที่จำเป็นสำหรับการผลิตพืชหรือสัตว์อันนอกเหนือไปจากกรรมวิธีซึ่งไม่ใช่ทางชีววิทยาและจุลชีววิทยา

- สิทธิบัตรก่อให้เกิดสิทธิแต่เพียงผู้เดียวแก่เจ้าของดังต่อไปนี้
  1. ในกรณีที่สาระสำคัญของสิทธิบัตรเป็นผลิตภัณฑ์ เจ้าของสิทธิสามารถป้องกันมิให้บุคคลที่สามกระทำการดังต่อไปนี้ คือ การทำ การใช้ การเสนอขาย การขาย หรือนำเข้า
  2. ในกรณีที่สาระสำคัญของสิทธิบัตรเป็นกรรมวิธี เจ้าของสิทธิบัตรสามารถป้องกันมิให้บุคคลที่สามใช้กรรมวิธีดังกล่าว ตลอดจน ใช้ เสนอขาย ขาย หรือนำเข้าผลิตภัณฑ์ซึ่งเกิดจากกรรมวิธีนั้นโดยตรง
- โดยเงื่อนไขสำหรับผู้ขอรับสิทธิบัตร มีดังต่อไปนี้
  1. ผู้ขอรับสิทธิบัตรต้องเปิดเผยรายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งประดิษฐ์อย่างชัดเจนและสมบูรณ์เพียงพอที่จะให้บุคคลที่มีความเชี่ยวชาญทางเทคนิคสามารถดำเนินการประดิษฐ์ได้
  2. ผู้ขอรับสิทธิบัตรอาจต้องให้ข้อสนเทศเกี่ยวกับการขอและการได้รับสิทธิบัตรในเรื่องเดียวกันในต่างประเทศ
- สมาชิกสามารถกำหนดให้มีข้อยกเว้นอันเกี่ยวกับข้อจำกัดต่อสิทธิแต่เพียงผู้เดียวที่เกิดจากสิทธิบัตรได้ โดยมีเงื่อนไขว่าข้อยกเว้นดังกล่าวต้องไม่ขัดแย้งอย่างไม่มีเหตุผลต่อการแสวงหาประโยชน์ตามปกติของสิทธิบัตร และไม่เป็นที่เสื่อมเสียโดยไม่มีเหตุผลต่อผลประโยชน์อันชอบธรรมของเจ้าของสิทธิบัตร ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงสิทธิอันชอบธรรมของบุคคลที่สามด้วย
- หากกฎหมายของสมาชิกอนุญาตให้มีการใช้ในกรณีอื่น ๆ โดยไม่ต้องขออนุญาตจากผู้ทรงสิทธิ ไม่ว่าจะโดยรัฐบาลหรือบุคคลที่สามที่เป็นตัวแทนของรัฐบาล ผู้ขอใช้ต้องพยายามขออนุญาตต่อผู้ทรงสิทธิเสียก่อน อาจยกเว้นได้แต่ในกรณีประเทศอยู่ในภาวะฉุกเฉิน ทั้งนี้ต้องจำกัดขอบเขตและระยะเวลาการใช้ ตลอดจนมิใช่เพื่อประโยชน์เชิงพาณิชย์ การใช้ดังกล่าวโอนต่อมิได้ และผู้ทรงสิทธิจักได้รับค่าตอบแทนที่เพียงพอตามสภาพการณ์ของแต่ละกรณี
- ในกรณีการเพิกถอนหรือรับสิทธิบัตร อาจได้รับการพิจารณาทบทวนจากศาลได้
- สิทธิบัตรมีอายุการคุ้มครอง 20 ปี
- ในประเด็นเกี่ยวกับการละเมิดลิขสิทธิ์ สมาชิกกำหนดว่าผลิตภัณฑ์ที่เหมือนกันใด ๆ เมื่อผลิตโดยปราศจากความยินยอมของผู้ทรงสิทธิ จะถือว่าผลิตภัณฑ์นั้นได้มาโดยวิธีที่ได้รับกรรมสิทธิ์

ประเด็นการออกแบบวงจรรวม

- สมาชิกตกลงให้ความคุ้มครองการออกแบบวงจรรวมสอดคล้องกับข้อ 2 ถึงข้อ 7 (นอกเหนือจากข้อ 6 วรรค 3) ข้อ 12 และข้อ 16 วรรค 3 ของความตกลงว่าด้วยทรัพย์สินทางปัญญาในเรื่องที่เกี่ยวกับวงจรรวม
- การนำเข้า การขาย และการจำหน่ายเพื่อวัตถุประสงค์เชิงพาณิชย์ ตลอดจนการทำซ้ำโดยมิได้รับอนุญาตจากผู้ทรงสิทธิเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย
- การทำซ้ำโดยไม่รู้ว่าการทำซ้ำนั้นผิดกฎหมายไม่ถือว่าเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย หากแต่ต้องจ่ายค่าตอบแทนแก่ผู้ทรงสิทธิตามการเจรจา อย่างไรก็ตาม ความข้อนี้อนุโลมให้แก่การออกแบบโดยรัฐบาลหรือเพื่อรัฐบาล
- ในกรณีที่สมาชิกจะกำหนดระยะเวลาคุ้มครอง การออกแบบวงจรรวมต้องได้รับการคุ้มครองเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 10 ปีนับจากวันที่มีการแสวงหาประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ครั้งแรกไม่ว่าที่ใดในโลก โดยหากสมาชิกไม่กำหนดระยะเวลาคุ้มครอง การออกแบบนั้นจะได้รับการคุ้มครองเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 10 ปีนับจากวันที่มีการแสวงหาประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ครั้งแรกไม่ว่าที่ใดในโลกเช่นกัน อย่างไรก็ตาม สมาชิกอาจกำหนดให้การคุ้มครองแบบวงจรมันสิ้นสุดลงเมื่อครบกำหนดเวลา 15 ปีหลังการออกแบบ

ประเด็นการคุ้มครองสารสนเทศที่ไม่เปิดเผย

- บุคคลธรรมดาและนิติบุคคลมีสิทธิที่จะปกป้องคุ้มครองสารสนเทศของตนได้ตามกฎหมายภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้
  1. สารสนเทศนั้นยังไม่เป็นที่เปิดเผย
  2. สารสนเทศนั้นมีคุณค่าในเชิงพาณิชย์
  3. สารสนเทศนั้นอยู่ในเหตุผลที่บุคคลจะรักษาเป็นความลับไว้
- การคุ้มครองสารสนเทศเหล่านี้สามารถยกเว้นได้ในกรณี
  1. เพื่อประโยชน์ของสาธารณชน
  2. ป้องกันการนำไปใช้เชิงพาณิชย์ที่ไม่เป็นธรรม

ประเด็นการควบคุมแนวปฏิบัติที่เป็นปฏิบัติต่อการแข่งขันในการอนุญาตให้ใช้สิทธิตามสัญญา

- ให้สมาชิกตกลงกันและกำหนดว่าแนวปฏิบัติอนุญาตให้ใช้สิทธิในกรณีใดที่จำกัดการแข่งขันหรือก่อความเสียหายต่อการค้าและอาจขัดขวางต่อการถ่ายทอดหรือเผยแพร่เทคโนโลยี
- สมาชิกสามารถกำหนดกฎหมายของตนที่เกี่ยวข้องกับแนวอนุญาตให้ใช้สิทธิหรือข้อกำหนดลักษณะของสิทธิที่ไม่ชอบดังเช่น การใช้สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อภาวะการแข่งขันในตลาด ในกรณีเหล่านี้ สมาชิกสามารถกำหนดมาตรการควบคุมหรือแนวทางการป้องกันได้ ตลอดจนข้อกำหนดอื่น ๆ ที่สอดคล้อง อาทิเช่น ข้อกำหนดในการให้สิทธิคืนแต่เพียงผู้เดียว ข้อกำหนดในการป้องกันการโต้แย้งความสมบูรณ์และการอนุญาตให้ใช้สิทธิรวมโดยบังคับ
- ในกรณีที่เจ้าของสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาซึ่งเป็นคนชาติหรือผู้มีภูมิลำเนาของสมาชิกอื่นมีการกระทำอันขัดต่อกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับของประเทศสมาชิกใด ๆ ประเทศสมาชิกที่ได้รับผลกระทบเหล่านี้สามารถนำความขึ้นปรึกษาหารือกับประเทศเจ้าของสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญานั้น ข้อตกลงกำหนดให้สมาชิกที่ได้รับการร้องขอต้องให้การพิจารณาอย่างเห็นอกเห็นใจและร่วมมือด้วยการจัดหาข้อสนเทศเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวที่ไม่เป็นความลับ การร่วมมือกันเช่นนี้ให้อยู่ภายใต้กฎหมายภายในและความพึงพอใจของสมาชิกแต่ละฝ่าย
- สมาชิกแต่ละรายที่คนชาติหรือผู้มีภูมิลำเนาของตนถูกดำเนินคดีในอีกสมาชิกหนึ่ง ในข้อหาว่าด้วยการละเมิดกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของสมาชิกอื่น สมาชิกสามารถนำความเหล่านี้ปรึกษากับสมาชิกอื่นได้

การบังคับใช้สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

ประเด็นพันธกรณีทั่วไป

- สมาชิกต้องสามารถให้ความมั่นใจได้ว่ากฎหมายของตนมีประสิทธิภาพในการปกป้องคุ้มครองมิให้มีการใช้สิทธิต่าง ๆ โดยมีขอบ มิให้สิทธิต่าง ๆ ถูกละเมิด หรือหากถูกละเมิดก็ต้องได้รับการเยียวยาความเสียหายอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ กระบวนการบังคับใช้สิทธิต้องเป็นธรรม เทียบธรรม ไม่ยุ่งยากซับซ้อน ล่าช้า หรือเสียค่าใช้จ่ายสูงจนเกินไป คำวินิจฉัยชี้ขาดของแต่ละคดีควรทำเป็นลายลักษณ์อักษรและมีเหตุผลประกอบ คู่กรณีในกระบวนการพิจารณามีโอกาสขอให้ศาลพิจารณาทบทวนคำวินิจฉัยขั้นสุดท้ายของฝ่ายบริหาร ทั้งนี้ อย่างไรก็ตาม ข้อตกลงมิได้ก่อให้เกิดพันธกรณีใด ๆ แก่สมาชิกที่จะต้องจัดตั้งระบบศาล

กระบวนการเยียวยาความเสียหายทางแพ่งและทางฝ่ายบริหาร

- ข้อตกลงกำหนดหลักปฏิบัติเรื่องกระบวนการที่เป็นธรรมและเที่ยงธรรม สิทธิของบุคคลต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการ สิทธิของจำเลยที่จะได้รับแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร สิทธิของคู่กรณีให้มีตัวแทนจากที่ปรึกษากฎหมายอิสระ
- ในกรณีที่คู่กรณีแสดงพยานหลักฐานอย่างมีเหตุมีผลและระบุว่าพยานหลักฐานดังกล่าวอยู่ในความครอบครองของคู่กรณีฝ่ายตรงข้าม เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจทางศาลมีอำนาจสั่งให้คู่กรณีแสดงพยานหลักฐาน หากแต่คู่กรณีมิยอมเปิดเผยหรือขัดขวาง สมาชิกอาจให้อำนาจแก่ศาลพิจารณาตัดสินได้ ทั้งนี้ต้องเปิดโอกาสให้คู่กรณีมีสิทธิขอให้ศาลฟังความเกี่ยวกับข้อกล่าวหาหรือพยานหลักฐาน
- ศาลมีอำนาจสั่งให้คู่กรณียุติการละเมิด
- ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ละเมิดจ่ายค่าเสียหายให้แก่ผู้ทรงสิทธิอย่างเพียงพอที่จะชดใช้ความเสียหายที่ผู้ทรงสิทธิได้รับจากการละเมิดสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา ตลอดจนค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ค่าธรรมเนียมทนายความ จ่ายคืนกำไรหรือค่าเสียหาย
- ในประเด็นการเยียวยาความเสียหาย ศาลมีอำนาจสั่งจำหน่ายทิ้งนอกช่องทางเชิงพาณิชย์ซึ่งสินค้าที่ตนพบว่ามีกการละเมิด โดยไม่มีการชดใช้ค่าเสียหายใด ๆ ตลอดจนสามารถทำลายสินค้าที่มีการละเมิดได้ นอกจากนี้ศาลยังสามารถสั่งจำหน่ายทิ้งนอกช่องทางเชิงพาณิชย์ซึ่งวัสดุอุปกรณ์ที่มีส่วนสำคัญในการผลิตสินค้าต่าง ๆ โดยไม่มีการชดใช้ค่าเสียหายใด ๆ เช่นกันในเรื่องที่เกี่ยวกับสินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้าปลอม การกระทำแต่เพียงลบเครื่องหมายการค้าที่ติดไว้โดยผิดกฎหมาย มีเพียงพอที่จะอนุญาตให้ปล่อยสินค้านั้นสู่ช่องทางเชิงพาณิชย์ เว้นแต่ในกรณีพิเศษยิ่ง
- ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ละเมิดแจ้งแก่ผู้ทรงสิทธิทราบเกี่ยวกับบุคคลที่สามที่ร่วมในการผลิตและจำหน่ายสินค้าหรือบริการที่ละเมิด รวมทั้งช่องทางจำหน่ายด้วย เว้นแต่จะเกินกว่าความร้ายแรงของการละเมิด
- ในกรณีที่คู่กรณีขอใช้มาตรการต่าง ๆ โดยมีขอบ กล่าวหาว่าผู้อื่นละเมิดโดยมิเป็นความจริง ศาลมีอำนาจสั่งให้คู่กรณีชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งอาจรวมถึงค่าธรรมเนียมทนายความให้แก่จำเลยด้วย ความข้อนี้ยกเว้นให้แก่เจ้าหน้าที่รัฐที่กระทำโดยสุจริตในการบริหารกฎหมายนั้น

- กระบวนการทางฝ่ายบริหารจะต้องสอดคล้องกับความตกลงในส่วนกระบวนการทางแพ่ง ตามที่ได้ตกลงกันไปแล้ว

มาตรการชั่วคราว

- ศาลมีอำนาจสั่งใช้มาตรการชั่วคราวอันมุ่งเพื่อป้องกันมิให้มีการละเมิดสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาใด ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อป้องกันมิให้สิ่งละเมิดเหล่านั้นเข้าสู่ช่องทางเชิงพาณิชย์ ตลอดจนเพื่อรักษาพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดตามที่ถูกล่าวหา นอกจากนี้ศาลยังมีอำนาจชั่วคราวโดยไม่ต้องรับฟังคู่กรณีอีกฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากการรอฟังนั้น อาจก่อให้เกิดความล่าช้าและความเสียหายต่อผู้ทรงสิทธิ หรือพยานหลักฐานต่าง ๆ ถูกทำลาย
- ศาลสามารถสั่งให้ผู้กล่าวหาจัดหาหลักทรัพย์หรือหลักประกันที่เท่าเทียมและเพียงพอต่อการคุ้มครองจำเลย รวมทั้งเพื่อป้องกันมิให้ผู้กล่าวหากกล่าวหาโดยมิชอบ
- ในกรณีที่มีการใช้มาตรการดังกล่าวโดยไม่ต้องรับฟังคู่กรณีอีกฝ่าย คู่กรณีควรได้รับการแจ้งให้ทราบโดยเร็วที่สุด และเมื่อจำเลยร้องขอ จะต้องมีการทบทวนรวมทั้งให้สิทธิที่จะขอให้มีการฟังความภายในระยะเวลาที่เหมาะสม หลังจากมีการแจ้งให้ทราบเกี่ยวกับมาตรการต่าง ๆ เพื่อตัดสินว่าจะต้องเปลี่ยนแปลง ถอน หรือยืนยันมาตรการเหล่านั้น
- เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจที่จะดำเนินมาตรการชั่วคราว อาจกำหนดให้ผู้ขอให้เสนอประกันอื่น ๆ ที่จำเป็น เพื่อแสดงลักษณะของสินค้าที่เกี่ยวข้อง
- หากการพิจารณาคดีไม่เริ่มขึ้นในเวลาอันสมควร มาตรการชั่วคราวที่นำออกใช้จะถูกเพิกถอนตามคำร้องขอของจำเลยหรือตามที่เจ้าหน้าที่กำหนด หากเจ้าหน้าที่ไม่กำหนด ระยะเวลาบังคับใช้มาตรการเหล่านั้นไม่ควรเกิน 20 วันทำการหรือ 31 วันปฏิทิน ทั้งนี้โดยเงื่อนไขว่าไม่เป็นผลร้ายต่อประโยชน์ของเจ้าของสิทธิ
- หากมาตรการชั่วคราวถูกเพิกถอน หรือสิ้นสุดลงเพราะพ้นกำหนดเวลาเนื่องจากการกระทำหรือการละทิ้งใด ๆ ของผู้ขอ หรือในกาลต่อมาพบว่าไม่มีการละเมิดจริง ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ขอชดใช้ค่าเสียหายที่เหมาะสมแก่จำเลย สำหรับความเสียหายใด ๆ ที่เกิดจากมาตรการเหล่านี้ ทั้งนี้โดยการร้องขอของจำเลย

ข้อกำหนดพิเศษเกี่ยวกับมาตรการ ณ จุดผ่านแดน

- หากผู้ทรงสิทธิสงสัยว่าอาจมีการนำเข้าสู่สินค้าที่มีเครื่องหมายการค้าปลอมหรือมีการละเมิดลิขสิทธิ์ ผู้ทรงสิทธิสามารถยื่นคำขอเป็นลายลักษณ์อักษรต่อเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจทางฝ่ายบริหารหรือศาล เพื่อให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรระงับการปล่อยสินค้านี้ชั่วคราว ทั้งนี้หากสินค้านี้ละเมิดเหล่านั้นมีเป้าหมายเพื่อการส่งออก สมาชิกอาจกำหนดให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรระงับการปล่อยสินค้าออกจากดินแดนของตนได้เช่นเดียวกัน
- ผู้ทรงสิทธิที่จะขอให้ระงับการปล่อยสินค้าต้องแสดงพยานหลักฐานที่เพียงพอต่อเจ้าหน้าที่ โดยเจ้าหน้าที่จะแจ้งแก่ผู้ขอในระยะเวลาอันควรว่า ตกลงยอมรับคำขอดังกล่าวหรือไม่ และหากเจ้าหน้าที่ยอมรับคำขอดังกล่าว ก็จักแจ้งด้วยว่าจะดำเนินการภายในระยะเวลาใด
- เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจสามารถกำหนดให้ผู้ขอวางหลักทรัพย์หรือหลักประกันที่เพียงพอที่จะคุ้มครองจำเลย โดยหากเจ้าหน้าที่ศุลกากรได้ระงับการปล่อยสินค้านี้แล้ว เมื่อครบกำหนดเวลา ผู้นำเข้าหรือผู้รับสินค้านี้มีสิทธิที่จะขอให้ปล่อยสินค้านี้โดยวางหลักทรัพย์ในจำนวนที่เพียงพอที่จะคุ้มครองผู้ทรงสิทธิ (*กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์, ข้อ 53 ภาคที่ 4 ของความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า*) ทั้งนี้หากมีการระงับการปล่อยสินค้า ผู้นำเข้าและผู้ขอจะได้รับแจ้งให้ทราบในทันที
- เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจสามารถสั่งให้ผู้ขอจ่ายค่าชดเชยหรือค่าเสียหายตามที่เหมาะสมแก่ผู้นำเข้า หากการกักสินค้านั้นเป็นไปอย่างไม่ถูกต้อง
- เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจมีอำนาจให้โอกาสแก่ผู้ทรงสิทธิในการตรวจสอบสินค้าใด ๆ ที่ถูกกักโดยเจ้าหน้าที่ศุลกากร เพื่อพิสูจน์การอ้างสิทธิของตน ในขณะที่เดียวกันเจ้าหน้าที่สามารถให้สิทธิที่เท่าเทียมกันแก่ผู้นำเข้าในการตรวจสอบสินค้าเหล่านี้ได้
- การดำเนินงานโดยอำนาจหน้าที่ เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจสามารถขอให้ผู้ทรงสิทธิมอบข้อสนเทศใด ๆ ที่อาจเป็นประโยชน์ต่อการใช้อำนาจ และจักแจ้งให้ผู้นำเข้าและผู้ทรงสิทธิทราบทันทีที่มีการระงับการนำเข้า ในขณะที่เดียวกัน เจ้าหน้าที่รัฐมีจำเป็นต้องรับผิดชอบต่อความเสียหาย ในกรณีที่เกิดจากการโดยสุจริต
- เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจสามารถสั่งทำลายหรือจำหน่ายทิ้งสินค้าที่ละเมิดได้ และเจ้าหน้าที่จะไม่อนุญาตให้มีการส่งออกสินค้าที่ละเมิดไม่ว่าโดยสภาพเดิมหรือต่างสภาพจากเดิมไปต่างประเทศอีกครั้ง
- สมาชิกอาจยกเว้นการใช้บทบัญญัติข้างต้นในกรณีที่สินค้านั้นมีปริมาณน้อยและไม่มีลักษณะเพื่อการพาณิชย์ เช่นบรรจุในสัมภาระส่วนตัวของผู้เดินทาง

กระบวนการทางอาญา

- สมาชิกจะกำหนดให้มีกระบวนการทางอาญาและการลงโทษในคดีปลอมแปลงเครื่องหมายการค้าหรือละเมิดลิขสิทธิ์ โดยมาตรการเยียวยาความเสียหายเหล่านี้รวมถึง โทษจำคุก หรือปรับเงินด้วยจำนวนที่เพียงพอที่จะหยุดยั้งการกระทำการละเมิดดังกล่าว ทั้งนี้ ให้สอดคล้องกับระดับการลงโทษที่ใช้อาชญากรรมที่มีความรุนแรงเท่ากัน การเยียวยาความเสียหายอาจครอบคลุมการยึด การริบ การทำลายสินค้าที่ละเมิดตลอดจนวัตถุใด ๆ ที่เป็นองค์ประกอบสำคัญในการกระทำความผิด

กรอบการเจรจาประเด็น TRIPS ในการเจรจาการค้าพหุภาคีรอบโดฮา

ประเด็นสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวข้องกับการค้า (Trade-related aspects of intellectual property rights: TRIPS)

ทรัพย์สินทางปัญญากับประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการสาธารณสุข (TRIPS and Public Health)

ในแถลงการณ์ประกาศเปิดการเจรจาการค้าพหุภาคีรอบโดฮา สมาชิกได้แสดงความเป็นห่วงและผลักดันอย่างมากในการเรียกร้องให้ข้อตกลง TRIPS เป็นเครื่องมือของการส่งเสริมการสาธารณสุข ทั้งในแง่ของการสามารถเข้าถึงยาที่มีอยู่แล้ว และให้ระเบียบต่าง ๆ เชื้อต่อการคิดค้นพัฒนายาชนิดใหม่ ๆ สำหรับสาเหตุที่ต้องแยกข้อตกลงเรื่องทรัพย์สินทางปัญญากับประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการสาธารณสุขออกมาเป็นข้อตกลงจำเพาะนั้น เนื่องจากเนื้อหาของข้อตกลง TRIPS แต่เดิมไม่เชื้อต่อการพัฒนาระบบการสาธารณสุขเท่าใดนัก

ประเด็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indications)

ระบบการลงทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์คือการระบุชื่อเพื่อแสดงความจำเพาะเจาะจงของสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ ทั้งนี้เนื่องจากสินค้านั้นมาจากแหล่งที่มาหรือสถานที่อันเป็นพิเศษและจำเพาะ โดยคณะมนตรีว่าด้วยเรื่องทรัพย์สินทางปัญญาได้เริ่มการเจรจาพหุภาคีเรื่องการลงทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในสินค้าประเภทไวน์และเหล้าไปแล้ว โดยได้กำหนดกรอบเวลาสำหรับเส้นตายของการเจรจาเรื่องนี้ที่การประชุมระดับรัฐมนตรีครั้งที่ 5 พ.ศ. 2546

การที่ข้อตกลง TRIPS ได้หยิบยกเรื่องการคุ้มครองสิ่งปงชี้ทางภูมิศาสตร์ของไวน์และเหล้ามาพิจารณา นั้นย่อมแสดงให้เห็นว่า แม้ผู้บริโภคจะไม่ได้รับผลกระทบหรือการค้ำยังเป็นธรรมอยู่ก็ตาม ทว่าประเด็นสิ่งปงชี้ทางภูมิศาสตร์เป็นเรื่องสำคัญที่ควรได้รับการคุ้มครองและปกป้อง ในขณะที่เดียวกัน มีสมาชิกจำนวนมากเรียกร้องให้มีขยายการเจรจาในประเด็นนี้ครอบคลุมไปยังสินค้าชนิดอื่น ๆ ด้วย

ทบทวนข้อกำหนดเรื่อง TRIPS

มีข้อกำหนด TRIPS อยู่สองส่วนที่จำเป็นต้องได้รับการทบทวนคือในมาตราที่ 27.3 (b) ซึ่งพูดถึงเรื่องสิทธิบัตรในการประดิษฐ์สิ่งเกี่ยวกับพืชและสัตว์ และการคุ้มครองความหลากหลายของพันธุ์พืช และมาตรา 71.1 เรื่องการพิจารณาทบทวนและแก้ไขข้อตกลง TRIPS ทั้งหมด

นอกจากนี้ในปฏิญญาเปิดรอบยังกล่าวอีกว่า การทำงานใด ๆ ของคณะมนตรีทั่วไปในประเด็นทรัพย์สินทางปัญญาควรพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างข้อตกลง TRIPS และข้อตกลงขององค์การสหประชาชาติเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพ ในประเด็นเรื่องการคุ้มครองด้านวิทยาการและความรู้ ตลอดจนการพัฒนาในเรื่องใหม่ ๆ

กรอบเวลา

รายงานต่อคณะมนตรีทั่วไป เรื่องวิธีแก้ปัญหาคาชาดแคลนยา	ช่วงปลายปี 2545
รายงานต่อคณะกรรมการเจรจาการค้า	ช่วงปลายปี 2545
เส้นตายสำหรับการเจรจาเรื่องระบบลงทะเบียน สิ่งปงชี้ทางภูมิศาสตร์ของไวน์และเหล้า	การประชุมระดับรัฐมนตรีครั้งที่ 5 ปีพ.ศ. 2546
เส้นตายของการเจรจาในประเด็นต่าง ๆ ที่ระบุไว้ใน ปฏิญญาเปิดรอบ	1 มกราคม 2548
ประเทศที่มีระดับการพัฒนาน้อยที่สุด (Least- developed Countries) ได้รับสิทธิบัตรยา	พ.ศ. 2559

ข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือระหว่าง WIPO และ WTO (WTO-WIPO Cooperation Agreement)

ข้อตกลงนี้กล่าวถึงความร่วมมือระหว่างองค์กรทั้งสองในประเด็นดังต่อไปนี้

1. การเข้าถึงและแปลความกฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบของแต่ละประเทศสมาชิก
2. การบังคับใช้และการปกป้องทรัพย์สินทางปัญญาของแต่ละสมาชิก
3. การประสานความร่วมมือทางด้านวิชาการและเทคนิค

สาระหลักในประเด็นกฎหมายและข้อบังคับได้แก่ สมาชิกขององค์การการค้าโลกสามารถเข้าถึงกฎระเบียบต่าง ๆ ตลอดจนฐานข้อมูล ของ WIPO ได้ และในขณะเดียวกัน สมาชิกของ WIPO ก็ สามารถเข้าถึงกฎระเบียบต่าง ๆ ของ WTO ได้

ในขณะที่สาระหลักในประเด็นการให้ความร่วมมือทางด้านเทคนิคและการช่วยเหลือทางด้านข้อมูลกฎหมายระบุไว้ว่า ให้องค์กร WIPO และ WTO ช่วยเหลือประเทศสมาชิกของทั้งสององค์กรอย่างมากที่สุดโดยมีจำกัดว่าจะเป็นสมาชิกของตนหรือไม่ นอกจากนี้ยังระบุถึงการให้ความร่วมมือระหว่างองค์กร และการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน

ทั้งนี้ข้อตกลงนี้มีผลบังคับใช้นับแต่วันที่ 1 มกราคม 2539

ภาคีความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาของไทย*

ปัจจุบันประเทศไทยเป็นภาคีความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา จำนวน 4 ฉบับ คือ

1. ความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า (Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights: TRIPS-1995) ซึ่งเป็นมาตรฐานขั้นต่ำในการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาของสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO)
2. ความตกลงภายใต้องค์กรทรัพย์สินทางปัญญาโลก (World Intellectual Property Organization: WIPO) คือ Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works (1931) ซึ่งเป็นแม่บทของการคุ้มครองงานลิขสิทธิ์ประเภทงานวรรณกรรมและศิลปกรรม ทั้งนี้ ในปัจจุบัน WIPO มีสนธิสัญญาและความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญาที่อยู่ในการกำกับดูแลรวม 24 ฉบับ
3. อนุสัญญากรุงปารีสว่าด้วยการคุ้มครองทรัพย์สินอุตสาหกรรม (Paris Convention for the Protection of Industrial Property ค.ศ. 1884/พ.ศ. 2427) อนุสัญญากรุงปารีสฯ เป็นถือเป็นอนุสัญญาแม่บทที่กำหนดมาตรฐานในการให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางอุตสาหกรรม โดยครอบคลุมการคุ้มครองทรัพย์สินทางอุตสาหกรรมทุกประเภท เช่น สิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า การออกแบบอุตสาหกรรม และสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ เป็นต้น (ไม่รวมถึงลิขสิทธิ์ซึ่งอยู่ภายใต้ Berne Convention ซึ่งไทยเป็นสมาชิกแล้ว) ปัจจุบันมีสมาชิกทั้งหมด 172 ประเทศ รวมถึงประเทศที่เป็นคู่ค้า คู่แข่งของไทย เช่น สหภาพยุโรป สหรัฐฯ ญี่ปุ่น และอาเซียนเกือบทั้งหมด ยกเว้น ไทย พม่า และบรูไน การเข้าเป็นภาคีในอนุสัญญากรุงปารีสฯ จะทำให้ไทยสามารถเข้าเป็นภาคี ในความตกลงระหว่างประเทศด้านทรัพย์สินทางปัญญาอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศได้ อาทิ สนธิสัญญาความร่วมมือด้านสิทธิบัตร (Patent Cooperation Treaty: PCT) และพิธีสารเกี่ยวกับความตกลง กรุงมาดริดเกี่ยวกับการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าระหว่างประเทศ (The Protocol Relating to the Madrid Agreement Concerning the International Registration of Marks) เป็นต้น
4. สนธิสัญญาความร่วมมือด้านสิทธิบัตร (Patent Cooperation Treaty : PCT) ซึ่งประเทศไทยสมัครเข้าเป็นภาคีสนธิสัญญาความร่วมมือด้านสิทธิบัตร เมื่อวันที่ 24 กันยายน 2552 นับเป็นสมาชิกลำดับที่ 142 PCT เป็นความตกลงระหว่างประเทศสำหรับการขอรับความคุ้มครองการประดิษฐ์ในประเทศที่เป็นสมาชิก เพื่ออำนวยความสะดวก และลดภาระของผู้ขอรับสิทธิบัตร แทนที่จะต้องไปยื่นคำขอรับสิทธิบัตรในประเทศต่าง ๆ แต่ละประเทศที่ผู้ขอประสงค์จะขอรับความคุ้มครอง โดยสามารถที่จะยื่นคำขอที่สำนักงานสิทธิบัตรภายในประเทศของตน สำนักงานสิทธิบัตรก็จะส่งคำขอไปดำเนินการตาม

* ที่มา : กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์

ขั้นตอนของระบบ PCT ที่องค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO) ระบบ PCT นี้ไม่ได้เป็นระบบการ
 รับผิดชอบสิทธิบัตรที่จะส่งผลให้ประเทศที่เป็นสมาชิกต้องรับผิดชอบตามไปด้วย เนื่องจาก
 ระบบ PCT จะมีการดำเนินการในขั้นตอนต้น ๆ ของการขอรับสิทธิบัตรเท่านั้น ไม่มีการรับผิดชอบ
 แต่อย่างใด การรับผิดชอบสิทธิบัตร PCT เป็นอำนาจอธิปไตยของแต่ละประเทศที่ผู้ขอประสงค์จะขอ
 ความคุ้มครอง ซึ่งจะมีการตรวจสอบตามขั้นตอนและเงื่อนไขของกฎหมายภายในประเทศนั้น ๆ ก่อนรับ
 รับผิดชอบสิทธิบัตรต่อไป

ระบบทรัพย์สินทางปัญญาของไทยอยู่ในความรับผิดชอบของกรมทรัพย์สินทางปัญญา
 กระทรวงพาณิชย์ ซึ่งมีกฎหมายในการกำกับดูแลทั้งหมด 8 ฉบับ ซึ่งได้มีการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา
 เพิ่มขึ้นตามพันธกรณีที่ไทยมีต่อองค์การการค้าโลก ได้แก่

1. พระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 เมื่อ 2535 และแก้ไขเพิ่มเติม
 ฉบับที่ 3 เมื่อ 2542
2. พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 เมื่อปี พ.ศ. 2543
3. พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537
4. พระราชบัญญัติคุ้มครองแบบผังภูมิของวงจรรวม พ.ศ. 2543
5. พระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545
6. พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546
7. พระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542
8. พระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2542

ความสัมพันธ์ไทย-จีนด้านทรัพย์สินทางปัญญา*

ไทยและจีนมีความร่วมมือด้านทรัพย์สินทางปัญญาในระดับหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านทรัพย์สินทางปัญญา ตั้งแต่ปี 2538 โดยมีการลงนามในเอกสารความร่วมมือด้านทรัพย์สินทางปัญญาดังนี้

1. ความร่วมมือกับ SIPO (ด้านสิทธิบัตร)

กรมทรัพย์สินทางปัญญา (โดยอธิบดีสุชาย เชาววิศิษฐ์) ได้ลงนาม MOU กับสำนักงานสิทธิบัตรจีน (Patent office of the Republic of China) (โดย Deputy Commissioner, MA Lianyuan) ที่กรุงปักกิ่ง เมื่อวันที่ 7 เมษายน 2538 (7 April 1995) โดย MOU ดังกล่าวไม่มีวันหมดอายุ

ต่อมา อธิบดีบรรพต หงษ์ทอง ได้ลงนามใน Plan of Actions on cooperation in the field of Patent กับ Deputy Commissioner, MA Lianyuan ที่ภูเก็ต เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2539 (25 July 1996) โดยอาศัยพื้นฐานของ MOU ข้างต้น

ต่อมา อธิบดีกนิษฐ นาวานุเคราะห์ ได้ลงนามใน Plan of Actions กับ Commissioner, Mr. Wang Jingchuan ของ SIPO ที่กรุงปักกิ่งเมื่อวันที่ 14 เมษายน 2548 (14 April 2005) และหมดอายุลงเมื่อวันที่ 14 เมษายน 2551 (14 April 2008) โดยอาศัยพื้นฐานของ MOU ข้างต้น

อธิบดีพวงรัตน์ อัสวพิสิษฐ์ ได้ลงนามใน Record of Discussion กับ Commissioner Tain Lipu ที่กรุงปักกิ่ง เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2551 (20 March 2008) โดยอาศัยพื้นฐานของ MOU ข้างต้นเช่นกัน ทั้งนี้ ได้ขยายความร่วมมือดังกล่าวออกไปจนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2554 (31 December 2011)

2. ความร่วมมือกับ CTMO (ด้านเครื่องหมายการค้า)

กรมทรัพย์สินทางปัญญา (โดยอธิบดีสุชาย เชาววิศิษฐ์) ได้ลงนาม MOU กับสำนักงานเครื่องหมายการค้าจีน (CTMO) (โดย Managing Deputy Director Li Bida) ที่กรุงปักกิ่งเมื่อวันที่ 6 เมษายน 2538 (6 April 1995) โดย MOU ดังกล่าวไม่มีวันหมดอายุ

ต่อมาอธิบดีบรรพต หงษ์ทอง ได้ลงนามใน Plan of Activities on Trademark Cooperation กับ Managing Deputy Director Peizhi Liu ของ CTMO ที่ภูเก็ต เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2539 (25 July 1996) โดยอาศัยพื้นฐานของ MOU ที่ลงนามไว้ข้างต้น ทั้งนี้ Plan of Activities ดังกล่าวได้หมดอายุลงเมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2542 (31 December 1999)

* ที่มา : กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์

ต่อมาอธิบดีคณิศสร นาวานุเคราะห์ ได้ลงนามใน Plan of Actions กับ Director General An Qinghu ที่กรุงปักกิ่งเมื่อ 13 สิงหาคม 2547 (13 August 2004) โดยอาศัยพื้นฐานของ MOU ข้างต้นเช่นกัน ทั้งนี้ Plan of Actions ได้หมดอายุลงเมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2549 (31 December 2006)

ในระหว่างการดำเนินการตาม Plan of Actions นั้น อธิบดีคณิศสรฯ ได้จัดทำ Specific Plan of Actions on GI Activities กับ Counsel and Deputy Director General Fan Hanyun ของ CTMO เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2548 (9 December 2005) ที่เมืองเสินเจิ้น (Shenzhen) โดยอาศัยพื้นฐานของ Plan of Actions ที่ได้ลงนามเมื่อ 13 สิงหาคม 2547 เพื่อดำเนินกิจกรรมด้านสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ตามคำริขอของรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นายปรีชา เลหาพงศ์ชนะ) กับ รัฐมนตรีกระทรวงบริหารอุตสาหกรรมและการพาณิชย์ของจีน (SAIC) (Mr. Wang Zhongfu) เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2548 (19 September 2005) ที่กรุงเทพฯ โดย Specific Plan of Actions on GI ดังกล่าวได้หมดอายุลงพร้อมกับ Plan of Actions ข้างต้น

3. ความร่วมมือกับ NCAC (ด้านลิขสิทธิ์)

กรมทรัพย์สินทางปัญญา (โดยอธิบดีสุชาย เชาว์วิศิษฐ์) ได้ลงนาม MOU กับสำนักงานลิขสิทธิ์จีน (Patent office of the Republic of China) (โดย Deputy Commissioner, MA Lianyuan) ที่กรุงปักกิ่ง เมื่อวันที่ 7 เมษายน 2538 (7 April 1995) โดย MOU ดังกล่าวไม่มีวันหมดอายุ

ต่อมา อธิบดีบรรพต หงษ์ทอง ได้ลงนามใน Plan of Actions on cooperation in the field of Patent กับ Deputy Commissioner, MA Lianyuan ที่ภูเก็ต เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2539 (25 July 1996) โดยอาศัยพื้นฐานของ MOU ข้างต้น

การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน*

1. กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา

- 1.1 กฎหมายแพ่งหลักทั่วไป (1.1.1985)
(General Principles of the Civil Law)
《民法通则》
- 1.2 กฎหมายเครื่องหมายการค้า (1.3.1983)
(Trademark Law)
《商标法》
- 1.3 กฎหมายสิทธิบัตร (1.4.1985)
(Patent Law)
《专利法》
- 1.4 กฎหมายลิขสิทธิ์ (1.6.1991)
(Copyright Law)
《著作权法》
- 1.5 กฎหมายต่อต้านการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม (1.12.1993)
(Law on Anti-Unfair Competition)
《反不正当竞争法》
- 1.6 กฎหมายคุณภาพผลิตภัณฑ์ (1.9.1993)
(Law on Product Quality)
《产品质量法》
- 1.7 ข้อบังคับศุลกากรว่าด้วยการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา (1.10.1995)
(The Regulations on the Customer Protection of Intellectual Property Right)
《知识产权海关保护条例》

---

* เอกสารประกอบการสัมมนา หัวข้อเรื่อง “การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน” กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์

- 1.8 ข้อกำหนดว่าด้วยการควบคุมและรับรองเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลาย (14.8.1996)
(Provisional Regulations on the Verification and Control of Well-Known Trademarks)
《驰名商标认定和管理暂行规定》
- 1.9 กฎหมายอาญา (หมวดที่คุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา) (1.10.1997)
(Criminal Law)
《刑法》
- 1.10 จีนได้เข้าทำข้อตกลงและเข้าเป็นสมาชิกขององค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญา ดังนี้
- (1) สนธิสัญญากรุงปารีส
(Paris Convention)
《巴黎公约》
  - (2) ข้อตกลงกรุงแมดริดที่เกี่ยวกับการจดทะเบียนเครื่องหมายระหว่างประเทศ
(The Madrid Agreement Concerning The International Registration of Marks)
《商标国际注册马德里协定》
  - (3) สนธิสัญญากรุงเบอร์นเพื่อการคุ้มครองงานด้านวรรณกรรมและศิลปกรรม
(The Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works)
《保护文学艺术作品伯尔尼公约》
  - (4) สนธิสัญญาลิขสิทธิ์โลก
(The Universal Copyright Convention)
《世界版权公约》
  - (5) สนธิสัญญาความร่วมมือด้านสิทธิบัตร
(The Patent Corporation Treaty)
《专利合作条约》
  - (6) TRIPS Agreement ของ WTO

2. การขอคุ้มครองสิทธิ

2.1 เครื่องหมายการค้า

- (1) โดยการมอบหมายให้สำนักตัวแทนจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าระหว่างประเทศของจีนเป็นผู้ยื่นคำร้องขอจดทะเบียนต่อกรมเครื่องหมายการค้าของประเทศจีน หรือ
- (2) อาศัยข้อตกลงกรุงแมดริดฯ ยื่นคำร้องขอจดทะเบียนระหว่างประเทศต่อแผนกระหว่างประเทศขององค์การทรัพย์สินปัญญาโลกเพื่อขยายการคุ้มครองสิทธิให้ครอบคลุมถึงประเทศจีน

/2.2 สิทธิบัตร.....

2.2 สิทธิบัตร

(1) โดยการมอบหมายให้สำนักตัวแทนจดทะเบียนสิทธิบัตรระหว่างประเทศของจีนเป็นผู้ยื่นคำร้องขอจดทะเบียนต่อกรมสิทธิบัตรของประเทศจีน หรือ

(2) อาศัยข้อกำหนดของสนธิสัญญาความร่วมมือด้านสิทธิบัตร ยื่นคำร้องขอจดทะเบียนสิทธิบัตรต่อประเทศที่กำหนดพร้อมทั้งร้องขอให้มผลต่อการจดทะเบียนสิทธิบัตรในประเทศจีนด้วย

2.3 ลิขสิทธิ์

เจ้าของหรือผู้สร้างสรรค์งานที่มีสัญชาติหรือถิ่นที่อยู่ถาวรหรือสถานที่ที่มีการเผยแพร่งานสู่สาธารณชนครั้งแรกของประเทศที่เป็นสมาชิกของ «สนธิสัญญากรุงเบอร์นา» หรือ «สนธิสัญญาสิทธิโลก» ย่อมได้รับความคุ้มครองลิขสิทธิ์ของตนในประเทศจีนตาม «ข้อกำหนดว่าด้วยการปฏิบัติตามสนธิสัญญาสิทธิบัตรระหว่างประเทศ» ของจีน ซึ่งในขณะเดียวกันเจ้าของหรือผู้สร้างสรรค์งานดังกล่าวจะขึ้นทะเบียนต่อ “ศูนย์คุ้มครองลิขสิทธิ์” ของ “กรมลิขสิทธิ์ของจีน” ได้ตามแต่จะสมัครใจ

3. การได้รับความคุ้มครองสิทธิ์

3.1 กรณีเครื่องหมายการค้าถูกละเมิด

«กฎหมายเครื่องหมายการค้า» ของจีน มาตรา 39

(1) เจ้าของเครื่องหมายการค้าสามารถแต่งตั้งให้สำนักตัวแทนจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าระหว่างประเทศของจีน ทำการยื่นคำร้องต่อหน่วยงานบริหารการพาณิชย์กรรมและอุตสาหกรรมของรัฐระดับอำเภอขึ้นไปได้ หรือ

(2) ยื่นฟ้องเป็นคดีต่อศาลประชาชนชั้นกลางหรือชั้นสูงได้โดยตรง โดยขึ้นอยู่กับจำนวนทุนทรัพย์ที่ฟ้องร้อง

ข้อควรทราบ

(1) ผู้แต่งตั้งให้มีการร้องขอหรือยื่นฟ้องจะต้องเป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนเท่านั้น ส่วนผู้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ์ในเครื่องหมายการค้าตามสัญญาหาสิทธิร้องขอหรือยื่นฟ้องประเด็นข้อพิพาทเกี่ยวกับการปลอมหรือเลียนเครื่องหมายการค้าแต่อย่างใดไม่

(2) กรณีที่เกิดการละเมิดขึ้นในระหว่างที่มีการยื่นขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียน จะต้องแสดงหลักฐานการรับคำร้องมาพร้อมกับคำร้องขอหรือคำฟ้องด้วย

(3) กรณียื่นคำร้องต่อหน่วยบริหารการพาณิชย์กรรมและอุตสาหกรรม คำร้องต้องลงชื่อโดยผู้รับมอบอำนาจหรือเจ้าของเครื่องหมายการค้า ส่วนหนังสือมอบอำนาจหรือหนังสือรับรองฐานะนิติบุคคลไม่ต้อง Notary Public

3.2 กรณีสิทธิบัตรถูกละเมิด

«กฎหมายสิทธิบัตร» ของจีน มาตรา 60

/(1) ผู้ทรงสิทธิ์.....

- (1) ผู้ทรงสิทธิ์สามารถแต่งตั้งให้สำนักตัวแทนจดสิทธิบัตรระหว่างประเทศของจีนยื่นคำร้องต่อหน่วยงานควบคุมสิทธิบัตรของระดับมณฑล เขตปกครองตนเอง มหานคร เขตเศรษฐกิจพิเศษ ขึ้นไป หรือ
- (2) ยื่นฟ้องเป็นคดีต่อศาลประชาชนชั้นกลางของมณฑล เขตปกครองตนเองฯ มหานคร เขตเศรษฐกิจพิเศษ ได้โดยตรง

ข้อควรทราบ

- (1) คำวินิจฉัยของหน่วยงานควบคุมสิทธิบัตรนั้น หากคู่กรณีฝ่ายใดไม่เห็นฟ้องด้วยสามารถอุทธรณ์ต่อศาลประชาชนได้ ซึ่งหน่วยงานควบคุมสิทธิบัตรจะตกเป็นจำเลยในคดีดังกล่าว
- (2) ข้อพิพาทเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิบัตรแบบผลิตภัณฑ์นั้น หากผู้ถูกกล่าวหาได้ให้การโต้แย้งว่าตนได้ยื่นคำร้องต่อกรมสิทธิบัตรขอให้เพิกถอนสิทธิบัตรที่พิพาทแล้ว กรณีเช่นนี้ หน่วยงานควบคุมสิทธิบัตรหรือศาลจะงดการพิจารณาข้อพิพาทไว้ชั่วคราวจนกว่ากรมสิทธิบัตรหรือคณะกรรมการอุทธรณ์สิทธิบัตรจะได้มีคำวินิจฉัยถึงที่สุดแล้ว คดีที่พิพาทจึงจะถูกยกขึ้นมาทำการพิจารณาคดีใหม่ ซึ่งโดยปกติจะใช้เวลาประมาณ 1-3 ปี
- (3) ในคดีฟ้องร้องเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิบัตรกรรมวิธีนั้น หากจำเลยกล่าวอ้างว่าการกระทำของตนไม่เป็นการละเมิดสิทธิบัตรกรรมวิธีของโจทก์ ภาระการพิสูจน์จะตกแก่จำเลย
- (4) การยื่นคำร้องหรือคำฟ้องทุกครั้งจะต้องแนบหลักฐานใบเสร็จรับเงินค่าธรรมเนียมการต่ออายุสิทธิบัตรด้วยทุกครั้ง
- (5) หนังสือมอบอำนาจและหนังสือรับรองฐานะนิติบุคคลของผู้ทรงสิทธิ์จะต้อง Notary Public ให้ถูกต้อง
- (6) คำร้องหรือคำฟ้องจะต้องลงชื่อโดยผู้ทรงสิทธิ์เท่านั้น (เหมือนคดีอาญาของไทย)

3.3 กรณีลิขสิทธิ์ถูกละเมิด

«กฎหมายลิขสิทธิ์» หมวด 5 และ «ข้อบังคับว่าด้วยการบังคับใช้กฎหมายลิขสิทธิ์» ข้อ 7

- (1) เจ้าของลิขสิทธิ์สามารถแต่งตั้งให้สำนักตัวแทนระหว่างประเทศของจีนยื่นคำร้องต่อสำนักงานลิขสิทธิ์แห่งชาติ ซึ่งสำนักงานลิขสิทธิ์แห่งชาติจะมอบหมายหรือร่วมกับหน่วยงานควบคุมลิขสิทธิ์ระดับท้องถิ่น (ตามแต่ข้อเท็จจริงแห่งข้อพิพาท) ทำการวินิจฉัยระงับข้อพิพาท หรือ
- (2) เจ้าของลิขสิทธิ์จะฟ้องคดีต่อศาลประชาชนได้โดยตรง (กรณีที่ข้อพิพาทมีทุนทรัพย์จำนวนมากควรใช้สิทธิทางศาล)

ข้อควรทราบ

- (1) เจ้าของลิขสิทธิ์ (โดยเฉพาะลิขสิทธิ์โปรแกรมคอมพิวเตอร์) ควรจะขึ้นทะเบียนไว้ที่ศูนย์ขึ้นทะเบียนลิขสิทธิ์ของจีนเพื่อประโยชน์ในการใช้เป็นพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความเป็นเจ้าของและการกระทำละเมิดรวมทั้งค่าเสียหายที่ตนเรียกร้อง

4. อายุความ

«กฎหมายแพ่งหลักทั่วไป» มาตรา 135

“อายุความฟ้องร้องคดีละเมิดสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาต่อศาลประชาชนกำหนดไว้ 2 ปี นับแต่วันที่เจ้าของสิทธิรู้หรือควรจะรู้ถึงการละเมิดที่เกิดขึ้น

5. คำร้องขอลูกเงินและการขอคุ้มครองชั่วคราว

«กฎหมายแพ่งหลักทั่วไป» มาตรา 92 และมาตรา 93

โจทก์สามารถที่จะร้องขอลูกเงินหรือขอคุ้มครองชั่วคราวก่อนมีคำพิพากษาต่อศาลเพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งอายัดหรือยึดทรัพย์สินที่ทะเลเมิดหรือได้จากการทะเลเมิดเพื่อป้องกันและเยียวยาความเสียหายที่อาจเกิดกับโจทก์ได้ แต่โจทก์ต้องวางประกันความเสียหายที่อาจเกิดแก่จำเลยอย่างเพียงพอตามที่ศาลกำหนด

6. โทษทางอาญา

«กฎหมายอาญา» ภาค 3 หมวด 7

“การละเมิดสิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า หรือลิขสิทธิ์ ที่มีเหตุฉกรรจ์ ถือเป็นความผิดทางอาญา” ผู้เสียหายมีสิทธิร้องทุกข์ต่อสำนักงานตำรวจเพื่อให้ทำการสอบสวนดำเนินคดีอาญาตามกฎหมายได้

ข้อควรทราบ

การละเมิดทรัพย์สินทางปัญญานั้น หากทุนทรัพย์ค่าเสียหายจำนวนมาก หรือการละเมิดอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือสุขภาพอนามัยของประชาชน หรือก่อความเสียหายต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรือความมั่นคงของประเทศ ผู้เสียหายสามารถฟ้องเรียกค่าเสียหายทางแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาได้

7. การยับยั้งการนำเข้าสินค้าที่ละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา

«ข้อบังคับศุลกากรว่าด้วยการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา»

เพื่อยับยั้งการนำเข้าสินค้าที่เกิดจากการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา เจ้าของสิทธิ์ฯ ที่ได้รับสิทธิบัตร หรือ ได้จดทะเบียนเครื่องหมายการค้า หรือได้ขึ้นทะเบียนลิขสิทธิ์ไว้ต่อหน่วยงานของจีน และได้จดทะเบียนหลักฐานไว้ที่สำนักศุลกากรแห่งชาติแล้ว สามารถร้องขอให้ศุลกากรในท้องที่ที่มีการนำเข้าสินค้าอันเกิดจากการละเมิดสิทธิของตนทำการอายัดหรือยึดสินค้าดังกล่าวไว้ได้ โดยผู้ร้องจะต้องวางเงินประกันที่มีจำนวนเท่ากับมูลค่าของสินค้าที่ร้องขอให้อายัดหรือยึดต่อศุลกากรท้องที่ดังกล่าว หากคู่กรณีไม่เห็นด้วยกับวิธีการอายัดหรือยึดสินค้าของศุลกากรย่อมสามารถอุทธรณ์ต่อหน่วยงานต้นสังกัดของศุลกากรหรือศาลประชาชนได้

8. การยับยั้งการกระทำที่เป็นการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม

8.1 «กฎหมายต่อต้านการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม» มาตรา 21

การเลียนหรือปลอมชื่อสินค้า การบรรจุหีบห่อ รูปแบบหีบห่อของสินค้าที่แพร่หลายอันมีลักษณะเป็นการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม เจ้าของสินค้าที่แพร่หลายซึ่งมิได้จดสิทธิบัตรหรือจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าหรือได้ลิขสิทธิ์ย่อมมีสิทธิร้องขอต่อหน่วยงานบริหารการพาณิชย์กรรมและอุตสาหกรรมเพื่อสอบสวนการกระทำดังกล่าวได้ หรือจะนำคดีขึ้นสู่ศาลประชาชนก็ได้

ข้อควรทราบ

(1) การที่จะวินิจฉัยว่าเป็น “สินค้าที่แพร่หลาย” หรือไม่นั้น หน่วยงานและศาลจะพิจารณาโดยจะใช้ข้อเท็จจริงจากท้องที่ที่ถูกกล่าวอ้างว่ามีการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรมเกิดขึ้นว่า สินค้าดังกล่าวเป็นที่แพร่หลายนิยมของผู้บริโภคในท้องที่นั้นหรือไม่เป็นเกณฑ์ในการวินิจฉัย ดังนั้น ผลประกอบการ การโฆษณา ย่อมเป็นหลักฐานสำคัญในการพิสูจน์ว่าเป็น “สินค้าที่แพร่หลาย” ได้

8.2 <<กฎหมายคุณภาพผลิตภัณฑ์>>

“ผลิตภัณฑ์ใด ๆ ที่วางจำหน่ายในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนจะต้องได้มาตรฐานตามที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสินค้าดังกล่าวกำหนด นอกจากนี้ การแจ้งข้อมูล ชื่อโรงงานผลิต ที่อยู่ รวมทั้งสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่กฎหมายบังคับต้องขึ้นทะเบียน จะต้องมีการจดทะเบียนให้ชัดเจนเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองผู้บริโภค หากเจ้าของสินค้าที่มีได้จดสิทธิบัตร หรือจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าในฉลากสินค้า หรือได้ลิขสิทธิ์เห็นว่าสินค้าของคู่แข่งของตนไม่ได้มาตรฐานตามที่กฎหมายกำหนดอันจะก่อให้เกิดการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรมขึ้นกับตน ย่อมสามารถร้องต่อหน่วยงานควบคุมมาตรฐานสินค้าเพื่อตรวจสอบสินค้าดังกล่าวได้”

9. ปัญหาเกี่ยวกับการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาที่มักจะมีกับนักลงทุนต่างชาติ

- 9.1 การนำเข้าซึ่งสินค้าที่ผลิตในต่างประเทศโดยผู้ได้รับสิทธิจากเจ้าของเครื่องหมายการค้า
- 9.2 การนำเข้าซึ่งสินค้าที่ผลิตในต่างประเทศโดยผู้ได้รับสิทธิจากเจ้าของสิทธิบัตร
- 9.3 การจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าที่ไปทับซ้อนกับชื่อทางการค้า
- 9.4 เครื่องหมายการค้าที่ไม่ได้จดทะเบียนจะได้รับความคุ้มครองเพียงใด
- 9.5 การแปลงทรัพย์สินทางปัญญาเป็นเรihenหุ้นในการร่วมทุนในจีน
- 9.6 การขอคุ้มครองชั่วคราวและขอฉุกเฉินในกรณีทรัพย์สินทางปัญญาถูกละเมิด
- 9.7 การทำสัญญาถ่ายทอดเทคโนโลยี

10 กรณีศึกษา

10.1 ตัวอย่างคดีการนำเข้าซ้อน (Parallel importation) ซึ่งสินค้าที่ผลิตในต่างประเทศโดยผู้ได้รับสิทธิจากเจ้าของเครื่องหมายการค้า

ข้อเท็จจริง :

(1) มีการนำเข้าสบู่มหอม LUK ที่ผลิตโดยผู้ได้รับสิทธิโดยชอบจากเจ้าของเครื่องหมายการค้าให้มีสิทธิผลิตและจำหน่ายในประเทศไทยไปจำหน่ายในตลาดจีน ซึ่งในจีนก็มีผู้ได้รับสิทธิโดยชอบจากเจ้าของเครื่องหมาย LUK ให้เป็นผู้มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการผลิตและจำหน่ายในจีน

(2) ผู้ได้รับสิทธิในจีนได้ร้องขอให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรประจำเมืองฝอซาน (Foshan) ทำการอายัดและยึดสินค้าดังกล่าว โดยอ้างว่าการนำเข้าสินค้าดังกล่าวเข้ามาจำหน่ายในจีนถือเป็นการละเมิดสิทธิในการจำหน่ายสินค้า LUK แต่เพียงผู้เดียวในจีนของตน โดยตนได้ขึ้นทะเบียนสัญญาการอนุญาตให้ใช้สิทธิเครื่องหมายการค้า LUK กับศุลกากรไว้แล้วเมื่อ 28 พฤษภาคม 1999

คำวินิจฉัย

ศาลประชาชนชั้นกลางของเมืองกวางโจว (Guangzhou) ได้อาศัย «กฎหมายแพ่งหลักทั่วไป» มาตรา 134 «กฎหมายเครื่องหมายการค้า» และ «ข้อกำหนดของศาลประชาชนสูงสุดเกี่ยวกับการตอบข้อหารือคดีข้อพิพาทเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า» วินิจฉัยว่า

“โจทก์แต่เพียงผู้เดียวมีสิทธิในการผลิตและจำหน่ายสบู่มภายใต้เครื่องหมาย LUK ในประเทศจีน การนำเข้าสบู่ม LUK จากต่างประเทศเข้ามาจำหน่ายในจีนถือเป็นการละเมิดสิทธิของโจทก์ ให้จำเลยชดเชยค่าเสียหายให้โจทก์จำนวนห้าหมื่นหยวน และลงโฆษณาขอขมาโจทก์ในหนังสือพิมพ์เพื่อเยียวยาความเสียหายที่เกิดกับโจทก์”

ข้อสังเกต

(1) คดีนี้เป็นคดีเกี่ยวกับการนำเข้าซ้ำซ้อน แต่ข้อเท็จจริงในคดีจำเลยไม่สามารถนำสืบพิสูจน์ได้ว่าสินค้าที่ตนนำเข้าเป็นสินค้าที่ผลิตโดยผู้ได้รับสิทธิในประเทศไทยจึงไม่ใช่สินค้าที่เป็นการปลอมหรือเลียนเครื่องหมายการค้า พยานหลักฐานของจำเลยจึงยังไม่อาจรับฟังได้ว่า สินค้าที่จำเลยนำเข้านั้นเป็นการนำเข้าซ้ำซ้อนซึ่งสินค้าที่มีเครื่องหมายการค้า LUK จริง

(2) ถ้าหากจำเลยนำสืบได้ตามข้ออ้างในคำให้การ การนำเข้าซ้ำซ้อนจะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเครื่องหมายการค้าของจีนหรือไม่

(3) ตาม «พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2543» มาตรา 44 บัญญัติว่า

“ผู้ซึ่งได้จดทะเบียนเป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้า เป็นผู้มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในอันที่จะใช้เครื่องหมายการค้าสำหรับสินค้าที่ได้จดทะเบียนไว้”

(4) ตาม «พระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2542» มาตรา 36 บัญญัติว่า

“ผู้ทรงสิทธิบัตรเท่านั้นมีสิทธิดังต่อไปนี้

.....ผลิต ใช้ ขาย มีไว้เพื่อขาย เสนอขาย หรือ นำเข้ามาในราชอาณาจักร.....”

(5) ตาม «พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 » มาตรา 31 บัญญัติว่า

“ผู้ใดรู้อยู่แล้ว หรือมีเหตุอันควรรู้ว่างานใดได้ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่น.....

(1) .....

(2) .....

(3) .....

(4) นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร”

ข้อมูลการค้าไทย-จีน*

1. ความสัมพันธ์ทางการค้า

- 1.1 ภาครัฐบาล: - ข้อตกลงทางการค้า เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 1978
- พิธีสารว่าด้วยการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมทางการค้าไทย-จีน เมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 1978
  - ข้อตกลงว่าด้วยการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ไทย-จีน เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 1985
  - ข้อตกลงความร่วมมือด้านวัฒนธรรมไทย-จีน เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2001
  - ความตกลงเร่งลดภาษีสินค้าผักและผลไม้ระหว่างไทย-จีน เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2003
  - ความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย กับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนว่าด้วยการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมว่า ด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจ วันที่ 18 ตุลาคม 2003
  - บันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย กับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนว่าด้วยการส่งเสริมความร่วมมือทางการค้า การลงทุน และเศรษฐกิจ วันที่ 18 ตุลาคม 2003
  - บันทึกความเข้าใจร่วมกันว่าด้วยความร่วมมือด้านสุขอนามัยและสุขอนามัย พิษระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ไทย กับกระทรวงควบคุมและกักกันโรคของจีน เมื่อวันที่ 12 เมษายน 2004
  - พิธีสารว่าด้วยการตรวจสอบและกักกันผลไม้ ที่จะส่งออกจากจีนมาไทย ระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ไทย กับกระทรวงควบคุมและกักกันโรคของจีนเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2004 ณ จังหวัดภูเก็ต
  - บันทึกความเข้าใจด้านการยอมรับมาตรฐานสุขอนามัยในสินค้าผักสด เนื้อ กระเข้และเนื้อไก่ ระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ของไทย กับ กระทรวงควบคุมและกักกันโรคของจีน เมื่อวันที่ 22 กันยายน 2005 ณ จังหวัดเชียงใหม่
  - ความตกลงการขยายความร่วมมือทวิภาคีทางเศรษฐกิจและการค้าในเชิงกว้างและ

* ที่มา : กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

เชิงลึกระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลสาธารณรัฐประชาชน
จีนเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2552

- 1.2 ภาคเอกชน:**
- ข้อตกลงความร่วมมือระหว่างคณะกรรมการร่วมภาคเอกชน 3 สถาบัน ได้แก่ สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยและสมาคมธนาคารไทย กับสภาส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศแห่งชาติจีน เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 1993
  - ข้อตกลงความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ การค้าและวิชาการระหว่างสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย กับหอการค้ามณฑลเหอเป่ย์ เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2000
  - บันทึกความเข้าใจว่าด้วยการจัดตั้งสภาธุรกิจ ไทย-จีนและสภาธุรกิจ จีน-ไทย เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2001

2. การค้าระหว่างไทย - จีน

จีนเป็นคู่ค้าที่สำคัญของไทยมาโดยตลอด โดยในปีที่ผ่านมาเป็นประเทศคู่ค้าอันดับที่ 2 ของไทย รองจาก ญี่ปุ่น โดยเป็นตลาดส่งออกอันดับที่ 3 และเป็นแหล่งนำเข้าอันดับที่ 2 ของไทย และไทยเป็นคู่ค้าลำดับที่ 15 ของจีน ไทยเป็นตลาดส่งออกลำดับที่ 21 และแหล่งนำเข้าลำดับที่ 11 ของจีน

2.1 การค้ารวม ในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา (2004-2008) การค้ารวมมีมูลค่าเฉลี่ย 25,648.43 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 25.55 ในปี 2008 การค้ารวมมีมูลค่า 36,246.70 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปี 2007 ร้อยละ 16.66 และคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 10.17 ของมูลค่าการค้ารวมของไทย สำหรับในช่วง 6 เดือนแรกของปี 2552 การค้ารวมมีมูลค่า 14,081.35 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงร้อยละ 23.57 เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงระยะเวลาเดียวกันของปี 2551

2.2 การส่งออก ในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา (2004-2008) การส่งออกมีมูลค่าเฉลี่ย 11,810.48 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 23.52 ส่วนในปี 2008 การส่งออกมีมูลค่า 16,190.84 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปี 2007 ร้อยละ 9.05 สำหรับช่วง 6 เดือนแรกของปี 2552 การส่งออกของไทยไปจีนมีมูลค่า 6,863.19 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงร้อยละ 18.25 เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงระยะเวลาเดียวกันของปี 2551

2.3 การนำเข้า ในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา (2004-2008) การนำเข้ามีมูลค่าเฉลี่ย 13,837.96 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 27.51 ส่วนในปี 2008 การนำเข้ามีมูลค่า 30,055.86 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปี 2007 ร้อยละ 23.61 สำหรับในช่วง 6 เดือนแรกของปี 2552 การนำเข้าของไทยจากจีนมีมูลค่า 7,218.17 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงร้อยละ 28.03 เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงระยะเวลาเดียวกันของปี 2551

2.4 คุณภาพการค้า ไทยเป็นฝ่ายขาดดุลการค้ากับจีนมาโดยตลอด ในปี 2008 ไทยขาดดุลการค้าแก่จีน 3,865.01 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในช่วง 6 เดือนแรกของปี 2552 ไทยขาดดุลการค้ากับจีน 354.98 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ขาดดุลลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2551 ถึง 1,278.41 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

3. สินค้าส่งออกและนำเข้าระหว่างไทยกับจีน

3.1 สินค้าส่งออก: ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ช่างพาราเคมีภัณฑ์ เม็ดพลาสติก ผงวงจรไฟฟ้า น้ำมันสำเร็จรูป ผลิตภัณฑ์ยาง ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง น้ำมันดิบ ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ เป็นต้น ทั้งนี้ ในช่วง 6 เดือนแรกของปี 2552 สินค้าส่งออกของไทยไปจีนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 74) เป็นสินค้าอุตสาหกรรม รองลงมาคือสินค้าเกษตรกรรม (กสิกรรม ปศุสัตว์ ประมง)

3.2 สินค้านำเข้า: ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ เคมีภัณฑ์ เครื่องใช้เบ็ดเตล็ด ผ้าฝ้าย ผลิตภัณฑ์โลหะ ป้ายและยากำจัดศัตรูพืชและสัตว์ สินแร่โลหะอื่นๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์ เป็นต้น โดยในช่วง 6 เดือนแรกของปี 2552 สินค้านำเข้าส่วนใหญ่ของไทยจากจีนเป็นสินค้าประเภททุน (ร้อยละ 44) รองลงมา ได้แก่ สินค้าวัตถุดิบและกึ่งสำเร็จรูป และสินค้าอุปโภคบริโภค

4. ปัญหาและอุปสรรคการค้าทวิภาคี

1. หลายปีที่ผ่านมาไทยขาดดุลการค้า กับจีนมาโดยตลอดและมีมูลค่าเพิ่มขึ้น เนื่องจากสินค้านำเข้าที่สำคัญของไทยจากจีนส่วนใหญ่จะเป็นสินค้าอุตสาหกรรมและกึ่งอุตสาหกรรมที่มีปริมาณและมูลค่าสูง
2. ในส่วนของสินค้าที่ไทยส่งออกไปจีน ที่เป็นสินค้าเกษตรกรรมหรือสินค้ากึ่งสำเร็จรูปทางการเกษตร โดยในช่วงหลังจีนได้พยายามพึ่งพาตนเองในด้านเกษตรกรรม จนสามารถผลิตสินค้าเกษตรเพียงพอสำหรับในประเทศ โอกาสที่จะเพิ่มปริมาณการส่งออกสินค้าเกษตรของไทยไปจีน จึงไม่ดีเท่าที่ควร ยังผลให้ปริมาณการส่งออกทางการเกษตร ที่เป็นสินค้าหลักของไทยมีแนวโน้มไม่สม่ำเสมอขาดเสถียรภาพ เพราะความแปรปรวนตามสถานการณ์การผลิต อุปสงค์และอุปทานของจีนเป็นสำคัญ
3. ในรอบ 4-5 ปีที่ผ่านมา จีนเริ่มฟื้นตัวในด้านผลผลิตทางการเกษตร จนกลายเป็นผู้ส่งออกสินค้าเกษตรกรรมที่สำคัญรายหนึ่ง ทำให้สินค้าบางชนิดของไทยต้องแข่งขัน กับจีนในประเทศที่สาม เช่น ข้าวในตลาดฮ่องกงและเกาหลี, ข้าวโพคในตลาดญี่ปุ่นและเกาหลี, ถั่วเขียวในตลาดอินเดีย เป็นต้น
4. การซื้อขายสินค้า กับจีนยังมีปัญหาด้านความเสี่ยง โดยเฉพาะการชำระเงิน เช่น การขอเปิด L/C
5. สินค้าที่ไทยส่งออกไปจีนส่วนมากมีความสามารถในการแข่งขันลดลง เพราะราคาสูงกว่าประเทศคู่แข่ง เนื่องจากต้นทุนแรงงานเพิ่มขึ้น

6. การนำเข้าสินค้าของจีนมักจะต้องผ่านประเทศที่สาม โดยเฉพาะฮ่องกงและสิงคโปร์ ทำให้มีต้นทุนสูงขึ้น นอกจากนี้ ยังมีระเบียบขั้นตอนการปฏิบัติทางศุลกากรที่ยุ่งยาก ทำให้ต้นทุนการนำเข้าสูงขึ้น

Digital Object
National Assembly Library

7. จีนนำมาตรการที่มีใช้ภาษีมาใช้มากขึ้น ได้แก่

- มาตรการโควตาภาษี โดยกำหนดให้ผู้นำเข้าขอใบอนุญาตและโควตาจากส่วนกลางในสินค้าข้าว ยางพารา เป็นต้น
- การกำหนดมาตรฐานสินค้า ในส่วนของสินค้าอุตสาหกรรม มีการกำหนดมาตรฐาน CCC Mark แต่การเข้าถึงข้อมูลเป็นไปด้วยความยากลำบากและเป็นภาษาจีน

บทความและข่าวจากสื่อมวลชน

Digital Object
National Assembly Library

ทรัพย์สินทางปัญญาในจีนจุดอ่อนอยู่ที่ผู้ประกอบการไทย*

ในช่วง 2-3 ปีหลังมานี้ ในแวดวงการค้าการลงทุนจีน ปัญหาหนึ่งของผู้ประกอบการธุรกิจไทยไปจีนแล้วไม่ประสบความสำเร็จ คือการถูกละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา ไม่ว่าจะเป็นสิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า และ ลิขสิทธิ์ ปัญหานี้นับวันยิ่งรุนแรง ส่วนใหญ่กลับพบว่าตัวผู้ประกอบการไทยเองที่เป็นจุดอ่อน

4 ประเด็นปัญหานักธุรกิจไทยถูกละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาในจีน

ดร.ขจิต สุขุม ผู้อำนวยการกองส่งเสริมและพัฒนาทรัพย์สินทางปัญญา และฝ่ายต่างประเทศ กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ กล่าวว่า สินค้าไทยที่ไปจีน ปัญหาหลักของการถูกละเมิดอยู่ที่ “เครื่องหมายการค้า” ส่วนเรื่องสิทธิบัตร ได้แก่ สิ่งประดิษฐ์ต่างๆ หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่มีการถูกละเมิดน้อยกว่า แต่ก็มีปัญหาเกิดขึ้นเช่นกัน โดย ปัญหาที่ผู้ประกอบการไทยประสบในเรื่องถูกละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาที่จีนนั้น แบ่งเป็น 4 กรณี คือ 1.การไม่สนใจของผู้ประกอบการไทย 2.มีการปลอมสินค้า และเครื่องหมายการค้าเพื่อขายในตลาดจีน 3.มีการปลอมสินค้าและเครื่องหมายการค้าเพื่อขายไปประเทศที่ 3 และ 4.การแย่งจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า

กรณีที่ 1,2,3 นั้นคือปัญหาที่เกิดต่อเนื่องกัน เริ่มจากจุดอ่อนสำคัญที่สุดของผู้ประกอบการไทยที่ผ่านมาคือ ไม่สนใจ ไม่ให้ความสำคัญกับการจดทะเบียนสิทธิบัตรและเครื่องหมายการค้า โดยสินค้าไทยมีคุณภาพที่ดี เมื่อส่งไปขายในจีนก็ได้รับการยอมรับจากผู้บริโภคทั้งจีนและเวียดนาม ทำให้ คนจีนบางคน เมื่อเห็นว่าสินค้าอะไรก็ตามที่ได้รับความนิยมสูง จะมีการเริ่ม copy หรือลอกเลียนแบบสินค้าทันที

“เขา copy ได้ทุกอย่าง ไม่ว่าจะเป็นสินค้าบริโภค เช่น อาหาร หรือ สินค้าอุปโภคบริโภค เสื้อผ้า ของใช้ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งทำได้หมด แม้คุณภาพจะสู้ไทยไม่ได้ แต่ราคาถูกกว่ามาก เมื่อมีคนเอาเครื่องหมายการค้าเราไปจดก่อน เราก็ขายของเข้าตลาดนั้นไม่ได้ จากยอดขายดีๆก็กลายเป็นศูนย์ นอกจากเปลี่ยนยี่ห้อเสียค่าใช้จ่ายทำการตลาดใหม่”

ขณะที่ผู้ส่งออก และผู้ประกอบการไทย นั้นไม่ให้ความสำคัญกับการจดทะเบียนเครื่องหมายทางปัญญา ฉะนั้นปัญหาการลอกเลียนแบบสินค้าไทยจึงเกิดขึ้นมากมายในจีน โดยฝ่ายไทยหาทางแก้ไขไม่ได้

* ที่มา : ผู้จัดการออนไลน์. “4 กลโกงสิทธิทางปัญญาในจีนจุดอ่อนอยู่ที่ผู้ประกอบการไทย.” 7 พ.ค. 2551.

มากนัก เพราะไม่มีการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาก่อน จึงทำให้เกิดการลอกเลียนแบบสินค้าอีก 2 ประการต่อมา คือ ลอกเลียนแบบสินค้าไทยเพื่อขายในตลาดจีน และลอกเลียนแบบสินค้าไทยเพื่อส่งไปขายในตลาดประเทศที่ 3 ตามมา

ปัญหาปลอมสินค้าเพื่อขายในตลาดจีนถือว่าเป็นปัญหาใหญ่ที่พบเจอมากที่สุด และเป็นปัญหาโลกแตก แก้ไขได้ยากที่สุด เพราะสินค้าหากเป็นสินค้าที่ไม่เป็นโทษกับผู้บริโภคจะปราบยาก ทางแก้ไขมีทางเดียวคือต้องประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องระดับมณฑล

ส่วนปัญหาที่พบว่าเกิดมากรองลงมาคือการลอกเลียนแบบสินค้าไทย มีการผลิตในจีน และนำไปขายในประเทศที่ 3 ด้วย ซึ่ง ชาวจีนบางรายเป็นผู้ปลอมสินค้าไทยและส่งออกไปขายทั่วโลก ทั้งในสหรัฐอเมริกา ยุโรป รวมทั้งพบว่ามียกยี่ห้อสินค้าปลอมเหล่านี้จากจีนไปเวียดนามจำนวนมากในแต่ละปี ดังนั้นผู้ประกอบการที่เจอปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องจดทะเบียนทั้งประเทศที่ผลิตสินค้าและจดทะเบียนในประเทศนำเข้าสินค้า หากมีการจดทะเบียนทั้ง 2 ฝ่ายให้ถูกต้อง ภาครัฐจะสามารถเข้ามาช่วยได้มาก หากไม่มีทะเบียนก็จะไม่สามารถช่วยอะไรได้

ข้อดี-เสียระบบคุ้มครองจีน

ดังนั้นหากผู้ประกอบการไทยที่ต้องการขายสินค้าในจีน สิ่งที่ต้องทำเป็นอย่างแรกคือจำเป็นต้องจดทะเบียนเครื่องหมายทางการค้าของตนเองให้เรียบร้อย และหากสินค้าที่มีไฮเทค โนโลยี หรือนวัตกรรมใหม่ๆ ก็จำเป็นต้องจดทะเบียนสิทธิบัตรให้เรียบร้อยตามเงื่อนไขของกฎหมายจีน วิธีการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าที่ดีที่สุดคือ ควรจ้างทนายตัวแทนในเมืองไทยให้เป็นผู้ดำเนินการแทน

การจดทะเบียนการค้านั้นหากพบว่าชื่อเครื่องหมายทางการค้ามีการคล้ายเหมือนกับของผู้อื่น ควรคิดถึงเครื่องหมายใหม่ แบรินด์(ยี่ห้อ)ใหม่ เพราะคนที่จดทะเบียนไปก่อนหน้าอาจไม่มีเจตนาทำร้ายเรา ฉะนั้นต้องเตรียมชื่อสำรองไปก่อนจดด้วย ซึ่งชื่อไทยก็เช่นเดียวกัน อาจมีคนไทยที่อยู่ในจีนได้จดทะเบียนในชื่อนั้นแล้ว โดยเฉพาะธุรกิจเกี่ยวกับสปา และร้านอาหารไทยในจีน ซึ่งบริษัททนายตัวแทนจะทำหน้าที่ตรวจสอบให้

โดยหน่วยงานที่รับจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าและสิทธิบัตรนั้น ผู้ประกอบการสามารถไปจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าที่สำนักงานเครื่องหมายการค้าจีน หรือ CIMO (China Trademark Office) ภายใต้กระทรวง SAIC (State Administration For Industry and Commerce) ส่วนสิทธิบัตรสามารถไปจดได้ที่ SIPO หรือที่สำนักงานภูมิภาคในเมืองใหญ่ๆ (Regional Office) ข้อดีคือจดครั้งเดียวคุ้มครองได้ทั่วประเทศ

สำหรับเรื่องยากคือเมื่อถูกละเมิดแล้ว มีการละเมิดครอบคลุมทุกมณฑล และต้องมีการตรวจจับผู้ประกอบการจะต้องไปร้องเรียนเพื่อบังคับใช้สิทธิที่ได้จดทะเบียนทุกสำนักงานมณฑลที่จะเป็นผู้ดูแลในเรื่องการใช้สิทธิ

Digital Object
National Assembly Library

“จีนเป็นประเทศใหญ่มาก จึงมอบหมายให้สำนักงานมณฑลเป็นผู้ดูแลการใช้สิทธิ แต่เป็นเรื่องยุ่งยากสำหรับผู้ประกอบการไทยที่ถูกละเมิดมาก เพราะต้องเดินทางไปร้องเรียนทุกมณฑล เสียเวลา และค่าใช้จ่ายไม่น้อย”

ทางแก้ที่ดีที่สุดที่อยากแนะนำคือผู้ประกอบการไทยรายต่างๆ ที่ถูกละเมิด จำเป็นต้องมีการรวมกลุ่มผู้ประกอบการเดียวกัน หรือรวมตัวกันในสมาคมการค้าไทย-จีนต่างๆ ค่อยไปร้องเรียนตามสำนักงานมณฑล เพราะจะมีพลัง และคุ้มกว่าที่ผู้ประกอบการรายเดียวจะไปร้องเรียน ซึ่งประเทศใหญ่อ่างสหรัฐอเมริกาก็ยังเลือกใช้วิธีนี้ แต่ไทยยังไม่มี

“ตรงนี้ต้องให้ภาคธุรกิจเอกชนมาช่วย เพราะภาครัฐไม่สามารถไปร้องเรียนแทนเอกชนแต่ละรายได้ เพราะถ้าทำให้รายนี้ ก็ต้องทำให้ทุกรายกว่า 2 แสนราย ซึ่งเป็นไปไม่ได้”

ปัญหาสุดท้ายที่พบ แม้วันนี้จะยังมีไม่มากนัก แต่เป็นปัญหาที่ต้องระวังที่สุด คือการถูกแย่งจดทะเบียนสินค้าเพื่อนำเครื่องหมายการค้าของผู้ประกอบการมาขายให้ผู้ประกอบการภายหลัง

“เราส่งสินค้าไปขายในจีน คนที่ทำงานที่ปลายทางเขาเห็นทุกวันว่าสินค้าเราส่งมาขายเท่าไร ลี้อดแรกเราอาจส่งไปมูลค่า 1 ล้านบาท ภายในไม่กี่เดือนเราส่งไป 2 ล้านและเพิ่มขึ้นตลอด ก็มีการเช็คว่ามีจดทะเบียนหรือยัง ถ้ายังจะมีการถ่ายรูปเครื่องหมายการค้าของเราไปขอจดทะเบียนในจีนซึ่งจะใช้ระยะเวลา 8 เดือน ถึงมีการออกทะเบียน เวลานั้นสินค้าเราอาจจะส่งไปขาย 10 ล้านบาท”

เมื่อผู้ที่แอบไปจดทะเบียนตราสินค้าของไทย ได้ทะเบียนมา ก็จะมีการถ่ายสำเนาทะเบียน ส่งไปให้นายด่านที่ตรวจสินค้า บอกว่า “ขณะนี้ผมเป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้านี้ ฉะนั้นห้ามมีการส่งสินค้านี้มาขายในพื้นที่นี้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผม” ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ จากสินค้าที่กำลังขายอยู่ในจีนผู้ประกอบการรายนั้นจะไม่สามารถส่งสินค้าเข้าจีนได้ในวันถัดไป จากนั้นผู้โกงจะติดต่อมายังบริษัทไทยเพื่อต่อรองขายตราสินค้านั้นกลับคืนให้ผู้ประกอบการไทย ในราคาสูงมาก ซึ่งหากผู้ประกอบการไทยตกลงซื้อจึงจะมีการโอนตราสินค้านั้นให้ผู้ประกอบการและสามารถขายสินค้าในตลาดจีนได้ต่อไป

แต่หากไม่ยอมจะสู้ตามกระบวนการยุติธรรม ก็เป็นเรื่องยาก เพราะผู้ประกอบการไม่ได้ไปจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าเสียก่อน จึงต้องหาหลักฐานมาพิสูจน์ว่าถูกฉ้อโกง หรือไม่ก็ต้องรอให้ครบ 3

ปี ครอบกำหนดว่าหากบริษัทใดจดทะเบียนแล้วไม่มีการทำการค้าจริงต้องถูกเพิกถอน ซึ่งเมื่อถึงเวลานั้น สินค้าของเราจะถูกแย่งตลาดไปหมดแล้ว

ความร่วมมือรัฐ-รัฐ

อย่างไรก็ดีในเรื่องบทบาทของกรมทรัพย์สินทางปัญญา ที่จะช่วยผู้ประกอบการไทยนั้นคือการเจรจาขอความร่วมมือในด้านต่างๆ ระหว่างรัฐต่อรัฐ ในรูปแบบต่างๆ เช่นที่ผ่านมามีความร่วมมือในลักษณะการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างกัน แต่ไม่ค่อยมีผู้ประกอบการไทยให้ความสนใจมากนัก เนื่องจากเห็นว่าไม่สำคัญ แต่จริงๆ แล้วเป็นเรื่องสำคัญมาก เพราะเจ้าหน้าที่จากรัฐบาลจีนจะมาบอกว่าคุณผู้ประกอบการไทยควรทำอย่างไรเมื่อคิดไปประกอบธุรกิจในจีน เป็นการรู้เขารู้เราที่จะทำให้ธุรกิจประสบความสำเร็จได้มากขึ้น

นอกจากนี้กรมทรัพย์สินทางปัญญาไทยก็จะขอความร่วมมือจากกรมทรัพย์สินทางปัญญาจีน เพื่อให้ขอความร่วมมือหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องด้วยเช่น ตำรวจ นอกจากนี้กรมฯ จะช่วยได้ในการขอความร่วมมือในการแก้ปัญหาลดอุปสรรคในการเข้าถึงระบบคุ้มครอง เช่น จดซ้ำ จดยาก ไม่รู้เรื่อง จดแล้วมีปัญหา จดแล้วถูกคนอื่นแย่งชิงอย่างไม่เป็นธรรม ขอให้รัฐบาลจีนช่วยดูแล แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นผู้ประกอบการไทยก็ต้องทำให้ถูกต้องก่อน และสามารถขอความช่วยเหลือจากกรมฯ ได้ตลอดเวลาทั้งขอความรู้ ขอคำแนะนำ และขอให้เจรจาระหว่างรัฐต่อรัฐ แต่ขอรับรองว่าต้องคำนึงถึงการเข้าไปจดทะเบียนตราสินค้าและสิทธิบัตรเป็นลำดับแรกในการเข้าไปทำการค้าในจีน

“การปกป้องทรัพย์สินทางปัญญา” ยุทธศาสตร์การขยายธุรกิจจีนในต่างประเทศ*

หลักการที่ว่า “ทรัพย์สินทางปัญญาเป็นอาวุธในสงครามการค้าระหว่างประเทศ” เริ่มเป็นที่ยอมรับสำหรับธุรกิจจีนที่จะทำการค้ากับต่างประเทศ โดยมีการนำมาใช้เป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการขยายการค้าขายกับต่างประเทศ จะเห็นได้จากบริษัท SMEs ในมณฑลเจ้อเจียง ซึ่งเป็นศูนย์กลางการผลิตสิ่งทอเพื่อส่งออกของจีน ได้ยื่นจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าในต่างประเทศเพิ่มขึ้น

จากสถิติของ Zhejiang province's Administration for Industry and Commerce พบว่า นับถึงเดือนมีนาคม 2009 บริษัทจีนของมณฑลเจ้อเจียงมีการยื่นจดทะเบียนในต่างประเทศรวม 29,000 คำขอ ใน 200 ประเทศ เปรียบเทียบกับในปี 2004 ซึ่งมีการยื่นจดทะเบียนเพียง 3,400 คำขอ

* ที่มา : China Business Weekly ประจำวันที่ 4-10 พฤษภาคม 2552 สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ เมืองกวางโจว 6 พฤษภาคม 2552

โฆษณาของ Shanshan Group ผู้ผลิตสิ่งทอรายใหญ่ของมณฑลเจ้อเจียงกล่าวว่า ปัจจุบันนี้ การแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศ มีคู่แข่งในด้านคุณภาพและบริการเท่านั้น แต่จะเป็นการแข่งขันด้านการสร้างสรรค์เครื่องหมายการค้า ที่ผ่านมา บริษัทจีนไม่มีเครื่องหมายการค้าของตนเอง ทำให้สูญเสียโอกาสในธุรกิจและตลาดต่างประเทศ

นอกจากนี้ ธุรกิจจีนยังประสบปัญหาที่บริษัทต่างประเทศได้ฉกฉวยเครื่องหมายการค้าเงินไปจดทะเบียนเป็นของตนเอง ปัญหาเหล่านี้เกิดจากบริษัทจีนไม่มีความรู้ด้านทรัพย์สินทางปัญญา จึงไม่มีการปกป้องทรัพย์สินทางปัญญาของตนเอง

อย่างไรก็ดี รัฐบาลจีนได้มีการส่งเสริมและพัฒนาด้านทรัพย์สินทางปัญญาอย่างจริงจัง โดยมีการร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศเพื่อปกป้องการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา รวมทั้ง มีการคุ้มครองผ่านระบบการจดทะเบียนระหว่างประเทศ (Madrid Trademark System) ขณะนี้มีบริษัทจีนรวม 8,607 บริษัท ยื่นจดทะเบียนระหว่างประเทศ ในจำนวนนี้ 1 ใน 4 เป็นบริษัทจากมณฑล เจ้อเจียง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า บริษัทจีนเริ่มตระหนักถึงความสำคัญในการปกป้องทรัพย์สินทางปัญญา รวมทั้งการสร้างชื่อเสียงของเครื่องหมายการค้าของตนเองในต่างประเทศ เพื่อพัฒนาธุรกิจให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืนในอนาคต

สำนักวิชาการ ให้การบริการทางวิชาการ

๑. ณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนประดิพัทธ์ ให้บริการในวันและเวลาราชการ
  - กลุ่มงานบริการวิชาการ ๑ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๒ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๘-๕๙
  - ด้านการเมืองการปกครอง ความมั่นคง การทหาร การยุติธรรม กฎหมายระหว่างประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ อนุญาโตตุลาการ ทรัพย์สินทางปัญญา
  - กลุ่มงานบริการวิชาการ ๒ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๑ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๘-๕๙
  - ด้านเศรษฐกิจ พาณิชย การเงิน การคลัง การธนาคาร การลงทุน งบประมาณ ประกันภัย อุตสาหกรรม คมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การเกษตรและสหกรณ์
  - กลุ่มงานบริการวิชาการ ๓ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๐ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๘-๕๙
  - ด้านสังคม การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม แรงงานและสวัสดิการสังคม เด็ก สตรี การสาธารณสุข การท่องเที่ยว การกีฬา วิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อม การพลังงาน
๒. ณ จุดบริการสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ (E-knowledge Services) อาคารรัฐสภา ๑ ชั้น ๓ ให้บริการในวันและเวลาราชการ สำหรับวันประชุมสภาผู้แทนราษฎรให้บริการถึงเวลา ๑๙.๓๐ น. โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๘๗๗ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๑๘๗๘

พิมพ์ที่สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ออกแบบปกโดย น.ส.รติมา ศารทะประภา